

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

MESEČNI PRILOG SOKOLSKO SELO

LJUBLJANA,
16 MARTA 1934

Izlazi svakog petka • Godišnja pretplata 50 Din • Uredništvo i uprava nalazi se u Učiteljskoj tiskari, Frančiškanska ulica broj 6, telefon broj 2177 • Račun poštanske štedionice broj 12.945 • Oglasi po ceniku • Rukopisi se ne vraćaju

GOD. V
BROJ 12

U bratskoj Bugarskoj

Poseta predstavnika Saveza slovenskog, češkoslovačkog i jugoslovenskog Sokolstva bugarskim Junacima

Prema rešenju donetom na januar-skoj sednici predstništva Saveza slovenskog Sokolstva u Pragu ove godine, a povodom pitanja stupanja Saveza bugarskih gimnastičkih društava »Junak« u Savez slovenskog Sokolstva, otputovali su u Bugarsku krajem februara ove godine u posetu bugarskim Junacima braća: Vincenc Stjepanek, kao predstavnik Saveza slovenskog Sokolstva, Antonin Krejči, kao predstavnik Češke opštine sokolske i dr. Mihajlo Gradojević, kao predstavnik Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije.

Da bi naše Sokolstvo bilo obavješeno o ovoj značajnoj poseti, donosimo sledeći opširniji izveštaj.

Sofija srdačno dočekuje Sokole

Kada je u 4 časa po podne 24 februara t. g. simphon usao u železničku stanicu u Sofiju, na peronu su bili okupljeni mnogobrojni eminentni predstavnici javnog i društvenog života bugarske prestonice. Celo starešinstvo Saveza bugarskih gimnastičkih društava Junak sa svojim starešinom bratom Dimitrom Lazovom, članovi Narodnog komiteta s generalom Velizarom Lazarovom na čelu, diplomatski predstavnici Jugoslavije i Češkoslovačke g. g. Smiljančić i dr. Maksa, izaslanik sofijske opštine, žurnalisti, mnogi Junaci iz sofijskih društava i dr. Od prvog momenta svoga stupanja na sofijsko tlo, braća Stjepanek, Krejči i Gradojević osetili su da su rado viđeni i željno očekivani gosti, jer prisutni to nisu ni najmanje skrivali. Posle pozdrava i izrečene dobrodošlice od strane predsedatelja brata Lazova, međusobnog upoznavanja gostiju i domaćina, bilo je zajedničko slikanje pred stanicom, posle čega su gosti u društvu sa saveznim vodstvom bili automobilima dopraćeni u hotel Sofija Palas u određene im stanove.

Uveče istoga dana održana je uza konferencija, na kojoj su pored Sokola uzeli učešća od strane bugarskih Junaka braća: predsednik Lazov, potpredsednik Saveza Petar Jakimov, načelnik Saveza Josip Bureš i član starešinstva Saveza Kiril Georgijev. U dvočasovnom prijateljskom razgovoru razjašnjena su tom prilikom mnoga pitanja i rečena mnoga iskrena reč o dužnostima pojedinih članova Saveza slovenskog Sokolstva, o odnosima članova Saveza S. S. prema drugim narodima

i kakvi ti odnosi ima da budu u budućnosti, o slovenskoj solidarnosti i sokolskoj ideologiji, Tirševom sistemu, organizaciji i odnosu Narodnog komiteta i starešinstva Saveza Junaka, kao i o drugim pitanjima, koja su zahtevala potrebna razjašnjenja. Tom prilikom bio je utvrđen i program bavljenja u Bugarskoj, pa je rečeno da brat Stjepanek ostane u Sofiji dva dana, pošto ga neodloživi poslovi očekuju u Pragu, a braća Krejči i Gradojević da posle Sofije otputuju u unutrašnjost Bugarske, kako bi imali prilike da se upoznaju sa mišljenjem i raspoloženjem braće Junaka u provinciji.

Deklaracija brata Lazova na svečanoj sednici 25 februara t. g.

U nedelju 25 februara o. g. održana je u 11 časova pre podne u domu Saveza Junaka svečana sednica u čast gostiju, na kojoj su bili prisutni članovi saveznog starešinstva Junaka i članovi Narodnog komiteta, koji pripadaju sekciji za održavanje veza s inostranstvom. Na sednici su pored ovih bili i predstavnici jugoslovenskog poslanstva g. Smiljančić i predstavnik češkoslovačkog poslanstva g. dr. Maksa.

Sednicu je otvorio i vodio ju brat Lazov. Upućujući tople pozdrave predstavniku Saveza slovenskog Sokolstva i predstavnicima češkoslovačkog i jugoslovenskog Sokolstva, brat Lazov je izrazio iskrenu radost sviju bugarskih Junaka što vidi u bratskoj bugarskoj zemlji tako eminentne slovenske Sokole, koji kao prve laste nagoveštavaju jedno lepše i toplije proleće, koje ima da nastane između Sokolstva slovenskih naroda i bugarskih Junaka, koji to proleće željno očekuju. U svome daljem promišljenom i oduševljenom govoru brat Lazov je učinio značajne izjave, koje se odnose na ideološki i tehnički rad u junackim društvima u sadašnjosti i budućnosti, kao i o budućim odnosima s članovima Saveza slovenskog Sokolstva. Držeći u ruci na bugarskom jeziku oštampanu knjižicu osnivača Sokolstva dra Miroslava Tirša »Naš zadatak, smer i cilj«, on je izjavio, da će misli izneti u njoj biti ideje u ideološkom radu bugarskih Junaka, da se bugarski Junaci saglašavaju s njima, da su od sada njihov program i evanđelje. Što se tiče teh-

ničkog rada u junackim društvima, on se već u veliko izvodi po Tirševom sistemu, o čemu će se moći gosti i sami uveriti, kada budu videli rad u društvima u Sofiju i unutrašnjosti Bugarske. U budućnosti taj će se rad još više pojačati u tome pravcu. Izrazio je svoju radost što će se bugarski Junaci opet naći u kolu slovenskih Sokola, s kojima će bratski saradivati na korist opšte slovenske stvari i slovenske solidarnosti. Zato će im se dati najbolja prilika da to na delu pokažu, kada budu definitivno primljeni za članove Saveza slovenskog Sokolstva.

Odao je priznanje predstavniku jugoslovenskog Sokolstva br. dr. M. Gradojeviću na njegovom sedmogodišnjem neumornom i istrajnom radu na zbližavanju i boljem razumevanju između jugoslovenskih Sokola i bugarskih Junaka, i izrazio želju da se ovaj rad u još većim razmerama i dalje produži u istom pravcu, na korist obaju susednih i bratskih naroda.

Na kraju svoga programskog govora brat Lazov je tople zahvalio gostima što su se potrudili da dođu u pohode svojoj braći i umolio ih da kad se vrate u Beograd i Pragu — da jugoslovenskim i češkoslovačkim Sokolima, kao i Savezu slovenskog Sokolstva isporuču najsrdačnije pozdrave od strane bugarskih Junaka, koji će, kad postanu članovi, vršiti sve dužnosti koje im Savez S. S. kao članovima bude naložio. Pozvao je Savez slovenskog Sokolstva, Savez Sokola Kraljevine Jugoslavije i Češkoslovačku opštinu sokolsku da pošalju svoje delegate na skupštinu Saveza bugarskih gimnastičkih društava Junak, koja će se održati u avgustu ove godine u gradu Krdžali. — Isto tako bugarski Junaci će s najvećom bratskom gotovošću uzeti aktivnog učešća na svima sokolskim sletovinama slovenskih sokolskih organizacija na koje budu pozvani.

Govor predsednika Saveza bugarskih Junaka brata D. Lazova bio je od strane sviju prisutnih predstavnika Junaka s aklamacijom primljen i odobren.

U ime Saveza slovenskog Sokolstva zahvalio se na ovome pozdravu i govoru tajnik Saveza S. S. brat V. Stjepanek. On je najpre načinio kratku rekapitulaciju najznačajnijih mesta iz govora brata Lazova, koja se odnosila na prihvatanje sokolske ideologije u

duhu Tirševog učenja, tehničkog rada prema Tirševom sistemu, organizaciju i buduću kolaboraciju bugarskih Junaka sa slovenskim sokolskim organizacijama. Saopštio je zatim zaključke i rešenja doneta na januar-skoj sednici Saveza slovenskog Sokolstva ove godine, na kojoj je aklamacijom primljen predlog predstavnika jugoslovenskog Sokolstva brata Engelberta Gangla, da se na dnevni red skupštine Saveza slovenskog Sokolstva, koja će se održati 11 maja ove godine u Pragu, stavi na rešavanje tačka: **Primanje Saveza bugarskih gimnastičkih društava Junak za člana Saveza slovenskog Sokolstva.** Pošto posle izjava brata Lazova, učinjenih u Beogradu, u decembru prošle godine, i sada u Sofiji, nema više nikakvih prepreka, to nije dalek dan kada će se bugarski Junaci naći na zajedničkom polju rada sa združenim slovenskim sokolskim organizacijama u Savezu slovenskog Sokolstva.

Govor brata Stjepaneka bio je od prisutnih bugarskih Junaka sa radošću pozdravljen.

U ime Češkoslovačke opštine sokolske zahvalio se na dobrodošlici brat Antonin Krejči, predsednik prosvetnog odbora COS. On je pozdravio donete odluke bugarskih Junaka za uži i intimniju kolaboraciju Sokola i Junaka i u tom radu obećao Junacima svestranu podršku i pomoć od COS, pozivajući ih da na česte ideološke i tehničke kurseve, koje COS svake godine priređuje, šalju svoje Junake radi obuke i upućivanja u rad.

Od strane Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije uzeto je zatim reč brat dr. Mihajlo Gradojević, član uprave Saveza. Zahvaljujući se na pozdravu, on je između ostaloga rekao:

»Treći put mi je kako sam među vama, braćo bugarski Junaci, a svakoga puta uvideo sam tačnost naše narodne izreke, da je samo znano — voljeno, i da mi je moguće, želeo bih da svu svoju mnogobrojnu jugoslovensku braću Sokole dovedem k vama, da se junacki sretnemo, ali ne na bojnim poljima, kao što je na žalost do skoro bilo, nego da se međusobno upoznamo, pogledamo u oči i osetim, koliko smo beskrajno bliski po jeziku, običajima, pravopisu i ljubavi prema rodnoj grudi, i da pružajući jedni drugima junacke desnice, podemo novim putevima koje nam ukazuje slovenska sokolska misao, koju prema izraženim rečima brata predsedatelja Lazova, tako srdačno prihvata. Radom slovenačkih, hrvatskih i srpskih Sokolova vaspitana je bila naša sokolska mladež i članstvo u duhu jugoslovenskog jedinstva i bratstva, i zahvaljujući našem prvom Sokolu Nj. Vel. Kralju Aleksandru, sokolska misao je u sokolskoj Jugoslaviji odnela potpun trijumf. Hiljade naših sokolskih društava i četa rađe širom naše zajedničke države na izgrađivanju narodnog jedinstva, snažne i zdrave jugoslovenske celine, te se slobodno može reći, da su jugoslovenski Sokoli danas zdrava i hranjiva krv mladog jugoslovenskog organizma. Vani sokolskim načelima i sledeći narodnu filozofiju, da ko neće brata za brata, taj će tuđina za gospodara, mi smo udru-

žili naša tri plemenska Sokolstva u jedno jugoslovensko i time dali najbolji dokaz našeg iskrenog i dubokog shvaćanja slovenskog sokolskog bratstva i jedinstva, a sledstveno tome, kako vi kažete: **sjedinjeno pravi silata.** Vaspitavajući naše članstvo u ljubavi prema svojoj slovenskoj braći, mi smo jugoslovenski Sokoli često puta osetili dubok bol, što i vi naša najbliža slovenska braća niste s nama. Zar s braćom iz daleke Lužice, Češkoslovačke i Poljske da se grlimo i ljubimo, a s vama, svojim susedima i jednokrvnom braćom, da se popreko gledamo?! — Prepreke koje je prošlost između nas postavila, na prvom mestu moramo mi Sokoli, i vi Junaci, da otklanjamo. I dosledni takvim shvaćanjima, jugoslovenski Sokoli sabrani na svojoj saveznoj skupštini u Beogradu još 1931 godine doneli su o svome odnosu prema Slovenstvu rezoluciju, u kojoj su u tački 5 podvukli, da rad na zbližavanju i bratskoj uzajamnosti treba početi s onima, koji su nam najbliži, sa svojim najbližim i jednokrvnom braćom, a to set vi, braćo bugarski Junaci! To su »Putevi i ciljevi«, koje su veliki vođe našega jugoslovenskog Sokolstva pokazali i istakli, i kojima treba, gledajući sokolovim okom u daljinu, junacki da gredemo savladujući i uklanjajući sve prepreke.

Zahvaljujući na pozdravu koji nam je bio upućen kao prvim lastama novog slovenskog proleća, meni je milo da u ime jugoslovenskih Sokola izrazim želju, da nam delegacija vašega Junackog saveza na čelu sa predsednikom bratom Lazovom, koji uživa sve simpatije jugoslovenskih Sokola, dodete u goste prilikom naše glavne savezne skupštine, koja će se održavati 29 aprila ove godine u Beogradu. Tako isto bićete rado viđeni i primljeni na našim ovogodišnjim pokrajinskim sokolskim sletovinama u Sarajevu i Zagrebu.

Govor brata dra Gradojevića bio je od prisutnih burno pozdravljen.

Od strane Narodnog komiteta, konsultativnog organa Junackog saveza, u kome su istaknuti nacionalni radnici, održali su zatim tople slovenofilске govore general u penziji g. Velizar Lazarov i bivši ministar i narodni poslanik g. Grigor Vasiljev.

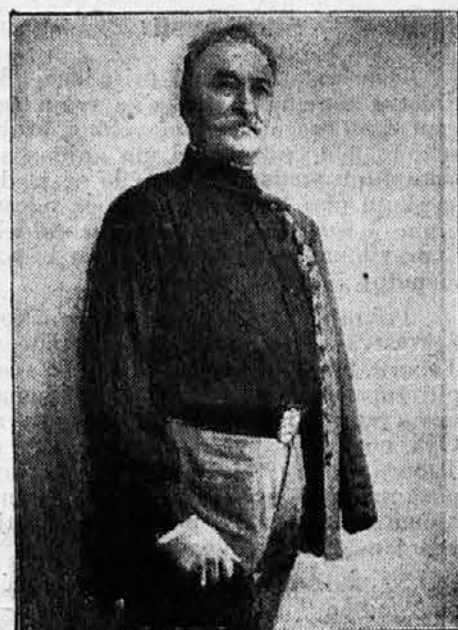
Posle svečane sednice Upraviteljni Savet (starešinstvo) Saveza priredio je u čast gostiju ručak u hotel »Bilgarije«, na kome su učestvovali svi prisutni.

U 6 časova po podne bila je održana intimna sednica Upraviteljnog saveta i predstavnika Sokola u saveznom domu, gde su izmenjene misli i gledišta na učestvovanje na međunarodnim utakmicama u Budimpešti, i drugim aktuelnim pitanjima.

Uveče je bio dirljiv ispraćaj brata Stjepaneka, koji je otputovao za Beograd, noseći najlepše uspomene sa svoja kratkog bavljenja u Sofiju.

Izveštaj o turneji brata dra Gradojevića i br. Krejčija, koji su posle Sofije posetili junacka društva u Plovdivu, Staroj Zagori, Trnovu, Gornjoj Orehovici i Plevni donećemo u idućem broju našeg lista.

U spomen smrti dru Janu Podlipnome

Već 20 godina minulo je od smrti br. dra Jana Podlipnoga, prvog starešine COS. I u tih 20 godina doživeli smo već u njihovom početku strašni svetski rat, koji je razjediniio sjedinjena slovenska plemena, koja su bila udružena u Savezu slovenskog Sokolstva i u drugim zajedničkim organizacijama. Doživeli smo nato ponovno buđenje slovenske misli i ustanavljanje novog slovenskog saveza na drugim osnovama. Unatoč svega toga pak stoji pred našim očima veliki lik dra Jana Podlipnoga u svojoj svojoj neumanjenoj snazi i lepoti. U duhu gledamo njegovu junacku glavu, ponosno uzdignutu, blisak njegovog plamenog oka iz kojega je sevala velika sokolska misao, gledamo tako reći posvećenje, koje je sevalo iz svega njegovog vrlo skromnog i u svakom pogledu dostojnog držanja.

Dr. Jan Podlipni rodio se one burne 1848 god., kada se je činilo da se budi austrijskim narodima zora slobode, nekoliko meseci iza duhovskih ne-

Učesnici na svečanoj sednici u saveznom domu Junaka u Sofiji

Sede (sleva na desno): general V. Lazarov, V. Stjepanek, Dimitar Lazov, dr. M. Gradojević, A. Krejči. Stoje (u prvom redu): Gligor Vasilev, prof. dr. M. C. Minev, I. Anastasov, Petar Jakimov, dr. T. Janušev, Prokop Maksa, K. Abadžijev. Stoje (u drugom redu): N. Gladniški, dr. I. Bureš, B. Prošek. Stoje (u trećem redu): Karapetrov, Orlovski, Stojev, Georgiev, i dr.

SLOVENSKO SOKOLSTVO

Glavna skupština Praškog Sokola

Najstarije Sokolsko društvo, Praški Sokol, održavao je 3. marta svoju 72. glavnu skupštinu, koja je ponovo izabrala za starešinu brata dr. Jaroslava Urbana, bivšeg dugogodišnjeg člana pretsedništva i tajnika ČOS. — Načelnik ostao je i nadalje br. Antonin Benda, koji je ujedno i III podnačelnik ČOS. Za načelnicu izabrana je sestra Kosarova, za tajnika br. dr. Vodička, a mesto prosvetara preuzeo je dr. Juraj Šajner, sin bivšeg staroste Saveza slovenskog Sokolstva.

Praški Sokol moramo da ubrajamo među najveća sokolska društva. I zaista bio je dugi niz godina najveće društvo, koje je imalo u svojim redovima vodećeg českoslovačkog Sokolstva, kao br. dr. Šajnera, dr. Vanička, dr. Urbana, Pelikana i t. d. Danas pak po broju članstva natkrijuje ga nekoliko društava. Iz vrsta matičnog društva izišao je također i sadanji starosta ČOS br. dr. Stanislav Bukovski. U Praškom Sokolu učlanjeno je svega 2.812 članova i 1.233 članice, te se je broj pripadnika podigao prema prošlogodišnjoj za 135 osoba. — Pribrojimo li ukupnom članstvu od 4.045 lica još i sav naraštaj i decu, koji broji 1.379, dobijamo impozantan broj od 5.424 pripadnika matičnog društva.

Kao vodeće društvo praške šajnerove župe mora pak matično društvo da imponuje i po svome telesno-uzgojnom radu. Jak prednjački zbor — koji broji 60 prednjaka i 42 prednjakinje koji se izobrazavaju neprekidno u posebnim prednjačkim časovima — imao je za zadatak da uvećava 554 vežbača, 492 članice, nadalje 115 naraštajaca, 90 naraštajki, 590 muške i 574 ženske dece. Za izvršavanje programa ima društvo na raspoloženju u Fignerovom domu 3 vežbaonice, dok se leti čitav rad izvršava na bližnjem letnjem vežbalištu, koje je udaljeno samo 150 metara od doma, gde je u svim pogledima priskrbeno da se može i pod vedrim nebom da vrši telovežbu u svim granama. God. 1920 posrećilo se je Praškom Sokolu da kupi veliku kuću s ogromnim vrtom, gde je u toku od nekoliko godina nastalo letnje vežbalište, nasadeno unaokolo s drvećem, opremljeno sa svim potrebnim ostalim prostorijama, kao svlačionicama, prednjačkom sobom, malom vežbaonicom, kupatilama i t. d.

Delovanje pak društva ne obuhvata samo telovežbu kao tekovu. Na Letni uredio je Praški Sokol udobno igralište za tenis sa 6 polja, dok je izletni otek priredio prošle godine 57 pešačkih izleta, što može da služi za ugled i ostalim društvima. Veoma se u društvu gaje razne igre, dok 62 vežbačice i 32 naraštajke pohađaju posebne tečajevе za ritmiku. Konjički otek navršio je 40 godina svoga rada. Tamo se u prostranoj jašionici gaji neprekidno telesne vežbe na živom konju, koje je vežbe polazilo 105 članova i 25 članica. Priprema se pak i posebna vrsta naraštajki. Društveni smučarski otek, koji je vrlo brojan, priredio je u toku zime 7 zajedničkih izleta u sneže krajeve, koji su vrlo dobro uspešni. Nadalje deluje pod društvenim okriljem i veslački otek, koji ima svoje ladice na Vltavi. Stara je i institucija mačevalačkog oteka, gde 55 članova, 20 naraštajaca i 12 dečaka gaje redovne mačevalačke vežbe. Taj otek osnovan je još pod prvim načelnikom dr. Tirsčim. I na taborovanje mislilo je društvo, te je osnovalo dve kolonije, kamo svake godine polazi društvena omladina na sveži zrak.

Ove godine priredile Praški Sokol svoj javni telovežbački nastup, s kim će da proslavi 50-godišnjicu Tirsčeve smrti, 80-godišnjicu starosti s. Renate Tirsčeve i 60-godišnjicu neprekidnog članstva pisca I. Hermona. Inače matično društvo ne priređuje svake godine svoj javni nastup, ali njegove su se priredbe uvek odlikovale po svojoj veličini i izvođenju tako, da su zapravo po broju vežbača naličile župskom sletu.

Pripreme bugarskih Junaka za Budimpeštu

Ove godine bugarski će Junaci po prvi put učestvovati sa svojom takmičarskom vrstom članova i članica na međunarodnim takmičenjima. U tu svrhu vršile su se u Sofiji koncem februara prve izbirne utakmice, kojima je učestvovalo 14 najboljih junaka i vežbača. Razume se, da su takmičare dala u prvom redu sofijska društva, ali došlo ih je i iz Ruščuka, Plevna, Slivna i Trnove. Najveći uspeh postigao je u izbornim takmičenjima br. Mihajlo Mirčev iz društva Ruščuk. — Članice, koje su prisustvovalе izbornom

takmičenju, njih 9 na broju, bile su sve iz Sofije. Izbornim takmičenjima prisustvovao je i savezni prednjak Mađarskog telovežbačkog saveza Pavel Mikloš i prednjakinja Ev. Varga. Vodstvo bugarskog junakačkog saveza izabralo je između takmičara i takmičarki po osam najboljih, koji će se zajednički pripremati za takmičenja sve do odlaska u Budimpeštu. Putovaće najpre u Beograd otkuda će nastaviti zajedno s jugoslovenskim takmičarima i takmičarkama za Budimpeštu.

40 godišnje delovanje ukrajinskog Sokolstva

Povod za osnivanje ukrajinskog Sokolstva dao je poljski sokolski slet god. 1892 u Lavovu. Na njemu su učestvovali i českoslovački Sokoli, gde su nastupili s velikim uspesima. Pri zajedničkim razgovorima između Ukrajinaca i Čeha porodila se je misao, da bi i ukrajinski narod dobio svoje Sokolstvo. Naročito su se brinuli za ostvarenje ove misli br. Vasil Nagirni i br. dr. Ivan Boberski. Kad se je konačno god. 1894 osnovalo prvo ukrajinsko sokolsko društvo u Lavovu, započelo je sa svojim radom sa 121 članom. Društvo se je počelo naglo da razvija. Već god. 1911 održan je prvi savezni slet, na drugom pak sveukrajinskom sletu god. 1914 nastupilo je oko 10.000 vežbača i vežbačica, ta već u to vreme brojila je organizacija preko 950 društava i četa s preko 70.000 pripadnika. Među ukrajinskim Sokolima pak gajilo se je također i vatrogastvo, što je naročito pripomoglo razmahu sokolske organizacije.

O sadanjem radu izvestili smo pred kratko vreme i naglasili, da se je Sokolstvo među Ukrajinacima ponovno počelo da širi ne samo u Poljskoj Republici nego i među Ukrajinacima emigrantima.

Pretsednik Masarik za Tirsčev zavod

Već više godina radi se u Českoslovačkoj na osnivanju državnog telesno-uzgojnog zavoda, koji bi trebao da nosi Tirsčevu ime. Razume se, da protivnici Sokolstva i Tirsčeva pokušavaju još uvek da ometaju, kako bi taj najviši telesno-uzgojni zavod u Českoslovačkoj nosio Tirsčevu ime. Kakvo mišljenje ima o tome pretsednik Masarik najbolje se vidi iz razgovora, koji je imao pred kratko vreme, kada je rekao: da treba da se podigne takvo učilište i da mora ono da nosi i Tirsčevu ime, jer treba da se prizna Tirsču njegov svenarodni značaj, koji je ostvario sa svojom mladom.

Istom prilikom izneo je br. pretsednik pitanje, što je zapravo učinilo Sokolstvo najznačajnijim. Pri tome izrazio je on sledeće: »Misljenja sam, da je Sokolstvo upravo izmenilo — to sme da tvrdi, — telo vežbača. Da se priprosto izrazim: českoslovački narod danas je fizički jači, telesno lepši. To treba da nam je kažiput za naš budući postupak. Razume se, da ta promena nije nastala samo putem mehanike telesnih vežaba«.

Službeno zastupstvo ČOS na našim pokrajinskim sletovima

Zadnji »Vestnik Sokolski« javlja članstvu, da će ČOS službeno učestvovati na obim jugoslovenskim pokrajinskim sletovima u Sarajevu i Zagrebu. Zastupana će biti na prvom sletu po zastupstvu od 5 članova, pridružice se pak toj delegaciji i članice vežbačice, koje će tamo nastupiti. U Zagreb pak otići će uz zastupnike ČOS i župske uzorne vrste članova, dočim će članice nastupiti u zajedničkim prostim vežbama naših članica.

Sične vesti

Dan bratske pomoći priredila su 34 društva župe Jana Čapka za svoju nezaposlenu braću. I unatoč velikom broju sličnih pomoćnih akcija, na kojima se sakupljaju sredstva, posrećilo se je da se skupi oko 17.000 Kč i mnogo odela, hrane a i ugljena, što je jasan svedok o pravilnom poimanju bratstva u pomenutoj župi.

Pokrajinski slet českoslovačkog Sokolstva vršice se naredne godine u Taboru, južno od Praga, gde će se skupiti župe Barakova, Blanička, Jungmanova, Šajnerova, Podlipnoga i Žiškova. Ova poslednja ima i svoje sedište u Taboru. Da će taj slet biti zaista impozantan svedoči činjenica, da će na njemu učestvovati 4 praške župe, najjače između českoslovačkih župa.

50 godišnjicu opstanka proslaviće ove godine Tirsčeva župa u Kolínu. —

Osnovana je 1884 kada nije bilo ni na kakav način moguće da se združi sva tada postojeća česka sokolska društva u zajednički savez, jer su se tome protivile austrijske vlasti. Stoga je nakon toga Tirsč u zajednici s nekoliko druge braće došao na misao da društva ujedinjuju po župama teritorijalno, na što su oblasti pristale. God. 1889 bila je ipak konačno osnovana ČOS, kamo su pristupile pojedine župe kao članice.

U prošlogodišnjoj priredile su dve poljske sokolske zdelnice svoje sletove: Malopoljska u Lavovu i Velikopoljska u Torunju. U Lavovu su nastupili 1002 vežbača, 840 vežbačica, 65 muškog i 72 ženskog naraštaja, te 293 gošta. U Torunju nastupilo je 452 člana, 246 vežbačica, 6 naraštajaca. Naročito upada u oči malen broj sokolske omladine, što je posledica toga da poljsko Sokolstvo nema tako organizovanu omladinu kao ostali sokolski savezi.

U zagrebačkoj župi ČOS udruženo je sada 45 društava, u kojima je učlanjeno 1883 muškog i ženskog članstva, 157 naraštajaca i naraštajki i 440 dece. U Austriji, koja potpada pod Rakousku župu, koja je neposredno učlanjena u ČOS, delovalo je 15 jedinica sa 2074 članstva, 313 naraštaja i 792 dece.

U Lavovu je umro počasni član poljskog Sokolstva i starosta Malopoljske sokolske zdelnice br. dr. Aleksandar Malačinski, koji je stekao vrlo mnogo zasluga za razvitak sokolske misli u svojoj župi.

Prilikom sastanka sokolskih urednika u Pragu biće priredena i izložba sokolske štampе t. j. saveznih glasila, tehničkih listova, župskih vesnika i štampanih vesnika pojedinih većih društava. —

Za vreme Fignerove škole u Pragu, koja će se vršiti 25. marta biće izložene razne stvari i uspomene, koji se odnose na Fignerovu doba tako, da će slušaoci ove škole imati prilike da se približe upoznavaju i s vremenom u kojem je delovao Figner.

Pokrajinski slet u Zagrebu u avgustu o. g.

Pripreme za slet

Povlastice na željeznici

Sletski odbor zamolio je Ministarstvo saobraćaja da učesnicima jubilarnog sleta u Zagrebu odobri za naraštajke i glavne sletске dane povlastice na željeznicama: običnim posetiocima da se odobri 50 posto popusta, članstvu i pripadnicima sokolskih jedinica 75 posto, a besplatna vožnja vežbačima, takmičarima za I lakoatletsko prvenstvo Saveza SKJ i onima za I prvenstvo glazbenika, pevača i tamburaša SKJ i skupno pevanje na sletu.

Novinarski ured

Propagandistički otek sletskog odbora organizovao je za sletске svečanosti posebni obavestajni novinarski ured, u kojem će svi novinari u poslu na sletu dobivati podatke i vesti o sletskim događajima, svečanostima i t. d. Ured biće na sletu, stalno u vezi s tehničkim vodstvom sleta i s kancelarijom sletskog odbora. Raspise i izveštaje izdavaće prema potrebi. U sletskom novinarskom uredu radiće članovi sletskog odbora, novinari: dr. Zdenko Vernić, Miljenko Šarić, Alija Selimbegović, Hrvoje Macanović i drugi. —

Lečnici

Lekarski otek sletskog odbora se je konstituirao ovako: užli odbor: pročelnik dr. Stevan Matić, članovi: dr. Živko Prebeg, dr. Svetislav Dimitrijević, dr. Dragutin Thaller, dr. Josip Paleček, dr. Uglješa Paliković, dr. Branislav Goldašić. Užli odbor drži nedeljno po jednu sednicu.

»Sletovka 1934«

Za ovogodišnji sokolski slet u Zagrebu komponovao je viši vojni kapelnik br. Ivo Muhvić »Sokolsku sletovku 1934«, kao koračnicu koju je sletski odbor umnožio u partituru i pojedinih dionica. Sve bratske jedinice, koje imaju muzičke otseke, mogu tu sletovku poručiti kod Sletskog odbora (Račun poštanske stacionice, filijala u Zagrebu, broj 34287) uz ove cene: I primerak partiture za limenu glazbu 10 Din, I garnitura sa 25 dionica za pojedine instrumente 25 Din, I primerak partiture za glasovir (glasovirski izvod) 5 Din, I primerak partiture za muški zbor 2 Din, I primerak partiture za dečji zbor 2 Din.

Tedan knjige

Knjižarska organizacija u Zagrebu zaključila je na predlog tajnika dra. V. Prestinija, da se za vreme sleta održi »Tedan jugoslovenske knjige«, kako bi se manifestovala što jače nacionalna kultura. Sve potankosti ove veoma važne priredbe biće objavljene u našem listu.

(Nastavak sa 1 strane)

mira (23 avgusta) i to u pokrajini u Hnjevcem selu pri Horžicama. U Kraljevom Gracu polazio je gimnaziju, a pravne nauke studirao je u Pragu, gde je 1874 promoviran za doktora da tamo 1880 god. otvori svoju odvjetničku kancelariju. Odmah u početku svoje samostalne odvjetničke prakse preuzeo je odbranu u nekim političkim procesima, koji mu, doduše, nisu doneli materijalnih dobitaka, ali su mu dali priliku da oštro nastupi protiv Austrije. Pre svega bilo je to u procesu protiv Josipa Baraka, vođe češkoga društva i radništva, nadalje u procesu protiv učesnika krvavog češko-nemačkog političkog konflikta u Huhli, prilikom proganjanja prvih čeških vođa socijalno-demokratskog radništva i konačno u procesu protiv odgovornog urednika Narodnih listova Josipa Aniza. U svim tim pravdama nastupao je brat dr. Podlipni neustrašivo i otkrito protiv postupanja austrijskih vlasti.

U sokolske redove stupio je u svojoj 30. godini t. j. 1879 god. i to u Praški Sokol kao već izgrađen politički mladog češkog državo-pravnog smera. Godine 1886 bio je izabran u odbor društva, god. 1887 postaje tajnik i god. 1890 bio je izabran za društvenog potstarešinu. Kao funkcionar Praškog Sokola vodio je prvu češku sokolsku ekspediciju god. 1888 na Slovenski Jug i to, kao što je sam rekao: »U belu Ljubljano«, prilikom 25-godišnjice opstanka Ljubljanskog Sokola.

Na njegov intenzivniji sokolski rad — i njega je kao i njegove vršnjake — potakao Tirsčev pogreb. Tamo, na Olsanskom groblju, kada su spuštali u večernjem suntu uz svetlo bakalja članovi prednjačkog zbora u grob pored groba Jindřicha Fignera ostatke Tirsčeva tela, mnogi su učesnici u duhu svome zavetovali se vernosti Tirsčevoj ideji do konca svog života. Među njima, ne znajući jedan za drugoga, bila su i dva velika kasnija vođe Tirsčevog Sokolstva: dr. Jan Podlipni i Karel Vanjiček.

Na polju javnog delovanja posvetio se je dr. Podlipni pre svega radu za opštinu. Već god. 1885 bio je biran u opštinski savet glavnog mesta Praga, u god. 1891 u gradski senat, od god. 1893—1896 bio je prvi zamenik načelnika, a od god. 1897—1900 načelnik glavnog mesta Praga. God. 1889 bio je biran u češki pokrajinski sabor, u kojemu je ostao sve do svoje smrti.

Kad su u jesen započela savetovanja o sjedinjenju čitavog češkog Sokolstva u jedan veliki savez i kada su tražili za vodstvo odgovarajuće ličnosti, koje bi mogle uspešno da vode poverene im osnove, bio je među prvim kandidatima dr. Jan Podlipni, koji je bio u proleće god. 1889 prilikom osnivanja ČOS biran za njenog prvog starostu. Vodio je ČOS od njenih skromnih i teških početaka kroz punih 17 godina do 1906 god., dakle, i u vreme kada je bio praški načelnik, spadajući u jednu osobu dve važne funkcije.

Kako je znao za mesto Prag — »zlatni slovenski Prag sa stotinu zvornika«, kako je on nazivao Prag — i njegov procvat upravo historijsku etapu, tako je predstavljao i za ČOS, kao njen odlični reprezentant, dobu začetka porasta i snažnog razvitka.

Dr. Podlipni bio je također onaj, koji je vodio prvu sokolsku ekspediciju u inozemstvo: u Pariz god. 1889 i mnogobrojne kasnije ekspedicije češkog Sokolstva u Francusku, Moravsku, Šlesku, gde je uvek nastupao neustrašivo u nacionalnom i rodoljubnom duhu i uvek protiv Austrije. Malo zatim sledile su druge ekspedicije kao u Opavu god. 1890, u Nansi 1892, u Lion god. 1894, u Perizu god. 1895, u Hodslavice na proslavu Palackoga 1898, u Brno 1899 god., u Arau god. 1904 i t. d.

Tako su dr. Podlipnoga praško opštinstvo, kao i većina Sokolstva, upravo obnavljali i njegova je reč imala čaroban upliv i moć, te je tako god. 1895, po padu vlade Badenja, prilikom og-

romnih protu-austrijskih demonstracija u Pragu bilo dovoljno nekoliko reči, koje je progovorio iz kočije ogromnom mnoštvu naroda, da se je ovo mnoštvo umirilo i razišlo.

Kao svaki veliki sin češkog naroda, tako je i dr. Jan Podlipni častio pre svega svetlu i slavnu uspomenu na Jana Husa. Od početka postanka odbora za podizanje Husovog spomenika u Pragu bio je njegov odbornik, a god. 1902 postao je pače i pretsednik tog društva. Bilo je to baš u vreme, kada su se vršile pripreme za postavljanje temeljnog kamena Husovog spomenika na Staromesnom trgu. Svečanosti polaganja temeljnog kamena vršila su se 5. jula 1903. Dr. Podlipni izrekao je tom zgodom govor potpuno u duhu Husovog nauka, pa je deo češke javnosti oštro napao taj govor, što je konačno dovelo do njegovog otpusta s mesta staroste ČOS god. 1906.

Kao starosta ČOS dr. Podlipni vodio je 3 svesokolska sleta i to: II svesokolski slet god. 1891, III 1895 i IV godine 1901. Ali i iza toga, kad više nije zauzimao mesto staroste ČOS, nikada se nije odricao svoje suradnje ni na kome mestu mti u koje vreme te ga tako vidimo kao potpretседnika svečanostnog sletskog odbora na V sletu 1907 i na VI 1912 godine.

Bio je odličan govornik, koji je znao da svojom oduševljenom i uverljivom reči privuče sve slušače sa sobom; bio je čovek dobra srca uvek spreman da svakome pomogne, a svojim bistrim pogledom, koji nije motrio samo okolinu i osobu oko njega, već je bio usmeren u budućnost, težio je i sokolito svoje drugove. Bio je neizrecivo pošten, a i strog prema svakom gospodarskom neredu. Fignerovo geslo: »Ni koristi ni slave!« shvatao je doslovno tako, da je u nastupom mesta praškog načelnika imao u svojoj velikoj kancelariji 5—6 konceptnih činovnika i mnoštvo pomoćnog osoblja, a kada je nakon 9 godina odlazio s mesta staroste ČOS imao je još samo jednoga činovnika, koji mu je bio dovoljan za sav njegov rad.

Također i njegov privatni život bio je upravo uzoran i njegova žena, gospoda Ana Podlipna rođena Nebeska, još je i danas jedna od najvernijih saradnica s. Renate Tirsčeve u »Českom sreću« i drugde.

Pri koncu svog života bio je god. 1909 dr. Podlipni postavljen na čelo češkog Narodnog saveta gde je bio prvi pobornik češke nacionalne svesti.

Smrt, koja je prekinula nit života dra Jana Podlipnoga, 19. marta 1914 god., nije mu dala prilike da bi se mogao razveseliti nad uspesima svog sletnog ali neumornog poštivnog rada za slobodu českoslovačkog naroda, kojemu je radu žrtvovao punih 40 godina svoga života, ali ta ga je smrt očuvala i od austrijskih progonestava, koja sigurno ne bi mimoišla početkom svetskog rata.

Dr. Podlipni ostavio je iza sebe spomen uzorno čistog i poštivnog čoveka, pravi uzor državljanskih čednosti i fanatičkog rodoljublja ne samo u rečima već također i u činima. Manje pojedinosti, kao što je na pr. njegova oštra borba protiv prof. Masarika za vreme opštinskih izbora već su odavno predane zaboravu kao događaji samo određenog doba. Stoga će njegov nacionalni rad ostati vešt, jer ko s narodom radi i narodu služiti približava se večnosti.

Na pogrebu brata dra Jana Podlipnoga govorili su uz nebrojene druge govornike i brata Bogumil Kajzelj iz Ljubljane i Đura Paunković iz Beograda, koji su došli da se oproste od prvog staroste Slovenskog Sokolstva — brata Slovena i Sokola — kao zastupnici Slovenačkog sokolskog saveza i Srpskog sokolskog saveza. Dr. Podlipni pripadao je Čehoslovacima kao i Jugoslovenima i to ne samo kao Čeh i Sloven već također i kao čovek!

Jan Pelikan — Prag

Savremeni zadaci Jugoslovenskog Sokolstva

Događaji su u potpunosti potvrdili tvrdnje onih, koji kažu da su posledice rata često teže i nesnosnije od samog rata. Mi to danas u toliko meri osećamo. Punih petnaest godina nakon svršetka velikog rata mi se nalazimo pod strahovitim dejstvom, koji su proizvele njegove posledice. Nastao je jedan kaos, jedno poremećenje u poretku stvari i ljudi. Rat je poremetio život i stvorio potpuno druge uvete za isti, uvete na koje se ljudi izbačeni iz kolotečine normalnog života ne mogu priviknuti. Rat je uputio sudbine pojedinih naroda sasvim drugim smerom. Mnoge narode je vaskrsao i ponovo ih izbacio na površinu međunarodnog života, druge je potisnuo nazad. Nikle su nove državne tvorevine dok su na drugoj strani iščezle s globusa zemljinog dojakosnje silne i velike države. Uloge u svetu su se izmenile na korist jednih, a na štetu drugih. I kao konačna faza svega je strašna duhovna i materijalna kriza u svetu, koja je zahvatila sve neštedeći nikoga. Dolazi do strašnog poremećenja životnih odnosa, do kolizije

interesa, koja se oseća na svim poljima i u svim granama života.

Sve to ima i mora da ima odraza u vanjskom i unutarnjem životu pojedinca, koji živi i radi u pogodnoj celini. Današnji društveni život nam pruža jasnu sliku tog osećaja. Pojedinač čovek je izgubio orijentaciju i luta tražeći izlaz iz ovog poremećenja bez smisla i jasno određenog cilja. Život, koji ga tišti, ubio mu je veru u sebe. Izgubio je samopouzdanje, postao malodušan i neodlučan. Tražene svrhe u životu ne nalazi, i izgleda da je uopće i neće naći, te mu se sve čini bez svrhe. Nade na poboljšanje nema i nije daleko da zdvaja i padne u očaj. Nerazmer, koji se javlja u materijalnim dobrima i uopće u društvu, nagoni ga da sumnja u postojanje pravičnosti i u mogućnost da i on što postigne, što steče. Osećanje prema bližnjem je ohladnilo i sebičnost uzima sve više maha u društvu. Nemogućnost države da mu pomogne u tim teškoćama ubija u njega veru u njenu nastojanja da mu pomogne. U njemu počinje da se gasi najusavršeniji

ja iskra, najsvetije osećanje ljudske duše — ljubav prema narodu čiji je član i prema državi čiji je građanin. I u tom lutanju nema ljudi, koji bi povelili te mase određenim i pravim smerom. Ljudi se bacaju u zagrljaj nestranih ideja i nazora verujući, da će tu naći i postići ono što drugde nisu mogli, da će otuda oboriti i ispraviti nezamer, koji vlada u svetu u uživanju duhovnih i materijalnih dobara.

Sam rat je u narodu ostavio ukorenjenih zala, koja razorno deluju na najšire slojeve naroda, a kojih nije do sada niko kušao s uspehom da istrebi. Život je stvorio mnoge poroke, koji truju dušu naroda pomagani teškim životnim uslovima koje je prouzročio rat sa svojim posledicama. Stanje je teško i treba pomoći.

Sokolstvo može a i mora tu mnogo da učini, jer time izvršuje zadaću koju je preuzelo na sebe od svog osnutka, a još više od našeg narodnog ujedinjenja. Sokolstvo je prvo pozvano i ima najviše uslova da na polju dizanja naroda u svakom pravcu stekne ogromnih zasluga i tim neizmerno zaduži narod kome služi. Sokolstvo kao organizacija opće narodna, sklopljena iz pripadnika svih narodnih klasa i poziva, raširena svuda do na najzabačenije predele gde živi naš narod, s ideologijom koja je diže iznad običnih svakidašnjih organizacija u našem društvenom životu, ima sve uslove da našeg čoveka preporodi, liši ga svih onih poroka i nedostataka, koji ga stežu čineći ga robom.

Nije nam zadaća samo da dižemo fizičku snagu naroda već mu i moral moramo ojačati i uzdržati zdravim. A danas je to potrebno više nego ikada, jer nam se u tom pravcu pruža široko polje rada gde naše želje moraju doći do ostvarenja. Potrebno je da našem čoveku dignemo veru u život, da mu povratimo izgubljeno puzdanje u samog sebe i svoje moći. Potrebno mu je probuditi volju za rad, za pošten i istrajan rad kao jedini uslov svakog napretka. Treba mu pokazati smer kojim mora da ide u životu kako ne bi zapadao u krajnosti, kako ne bi lutao i izgubio se konačno u životu. Naš čovek nema cilja kuda bi upravo svoje korake i kome bi težio bez zaoblazjenja pun vere da će ga jednom dokučiti. Mi, Sokoli treba da mu to damo, da mu pružimo mogućnost da u našoj sredini dode do spoznaje da mu je to potrebno i korisno. Naučimo ga živeti, pokazimo mu, otkrijmo mu strane života, koje će ga oživiti, koje će mu pružiti mogućnost da zavoli život, a ne da ga smatra većnom patnjom i stradanjima. Trgnimo naše narodne slojeve iz mrtvila, ne puštajmo ih u očaju. U duhu bratstva odgajamo narod i uklanjamo iz njega ono nepoverenje, koje sprečava svaki zajednički rad i svaki uspeh toga rada. Privikavamo narod na zajednički rad, rad složan i vredan, jer samo onda ćemo imati uspeha i samo onda će društvo i država imati prave koristi od pojedinca. Sokolstvo neka odgoji od pojedinca čoveka, koji će biti svestan, prosvetljen, slobodan od predrasuda i poroka. Neke mu usadi u dušu da on nije samo član porodice, član Sokola već i član naroda koga mora jednako voleti kao ono dvoje, da je građanin države čiji interesi mu moraju uvek i svuda biti sveti i najpreči. Mnogi čovek još nije svestan toga da on ima u svojoj državi prava, a ne samo dužnosti. Odgojimo ga da bude znao i hteo udovoljavati svojim dužnostima iz uverenja, a ne što mora i da bude znao tražiti pravo, koje mu pripada na osnovu tih dužnosti. Naš čovek je još nesamostalan pri rasuđivanju i na taj način izložen opasnosti da bude oruđe u tuđim rukama i da ga se nesvesno iskorišćuje za postignuće izvesnih svrha, koje su u protivnosti s njegovim interesima. Mi treba da upremo sve sile da od našeg čoveka, ma kojoj klasi pripadao, ma kojim se zanimanjem bavio, učinimo pojedinca, koji će moći zdravo rasuđivati i samostalno donositi odluke kad dode pitanje, da li se slaže ili ne slaže s radom drugih. Našeg čoveka neobaveštenog i prigušenog teškim životnim prilikama treba obavestiti o svem što je od interesa za njega kao pojedinca i za narod čiji je član. Treba ga otrgnuti od naginjanja k mračnim, destruktivnim strujama. U tom radu treba obratiti naročitu pažnju našoj omladini svih društvenih slojeva. Nepobitno je, da je naša omladina, naročito ona intelektualna, posle rata razbita, bez određenog pravca, i bez orijentacije u životu. Izložena je svim mogućim uticajima, koje je stvorio rat i život, a njena mlada, bujna duša je sklona da prihvati bez zdravog razmišljanja i najnastranije ideje i da se oduševi nečim što joj ne služi na čast i čime ne može steći nadimak uzdanice narodne. Sokolstvo, koje mora u prvom redu, da okuplja oko sebe našu omladinu i da je uzgoji kao zdravu i svesnu voditeljicu naroda, mora svim žarom nastojati da što veći broj omladine privuče i zadrži u svojim redovima. Moramo otići omladinu štetnom uticaju starijih, koji se neće da prilagodi duhu vremena i zahtevima života. Ne prezajmo ni pred promenama u našem našem radu kad se radi o težnji da slojeve naroda, a u prvom redu našu omladinu, uputimo pravim smerom, putem rada i ljubavi prema svem što je dobro i lepo.

Svojim dosadašnjim radom Sokolstvo je opravdalo veru, koju se u njega

polaze, jer je pokazalo pravi put i prave metode u izvršavanju svojih nastojanja. I sada treba da nastavimo u tom pravcu. Dogadaji iz vana naš upućuju na to, jer jasno pokazuju da je ljubav prema otadžbini, najpotrebnija osobina svakog člana jednog naroda — svakog čoveka. Svuda se slavi otadžbina, svuda se zahteva da u pitanju ljubavi prema domovini moraju biti svi jednodušni bez obzira na stalež, zanimanje i pripadnost raznim strujama. Mi treba da budemo oni, koji će narodu ukazati i razjasniti im te pojave. Sokolstvo je dostojno tog zadatka, jer jest i mora biti uvek daleko od svakog strančarenja, od svake koristi bilo po sebe ili svoje članove, imajući pred očima

uvek dobrobit naroda kome služi. Trebimo svuda zla i poroke, koje je rat ostavio ili prouzročio. Budimo mi Sokoli primer u tom radu. Ne sme da nam se prigovori da jedno ispovedamo, a drugo radimo. Budimo primer ljudi sa svim lepim odlikama, jer inače će naše težnje biti iluzovne, a naš rad bezuspešan. Upotrebljavajmo u našem radu za ozdravljenje i dizanje naroda sredstva, koja će nam najbolje poslužiti, ali koja će uvek biti dopuštena i dostojna Sokola. Ne prezajmo, ne otpustajmo pred teškoćama: Istrajmo do kraja! Preporodimo narod, dignimo mu snagu i probudimo ljubav prema domovini.

Veljko Vrlinić, Bojanec.

»Za Ujedinjenje i Otadžbinu!«

Divan primer rodoljublja Hrvatskih Sokola

Jedan prilog istoriji jugoslovenskog Sokolstva

U nedelju dne 11 o. m. predao je u ime Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije potstarešina br. Gangl Sokolskoj župi Zagreb na njenoj glavnoj godišnjoj skupštini, u večnici bivše Sabornice, na čuvanje zastavu, pod kojom su Hrvatski Sokoli iz Amerike došli 1917 godine na solunski front, da boreći se doprinesu i svoj udeo za slobodu i ujedinjenje jugoslovenskog naroda.

Donašajući tok svečane predaje ove zastave na skupštini župe Zagreb, donosimo ujedno, na prvom mestu, i članak o ovoj zastavi, koji je objavljen, pod naslovom »Hrvatski Sokoli za jedinstvo i slobodu«, u trećem broju mesečnika župe Zagreb »Sokolski slet«.

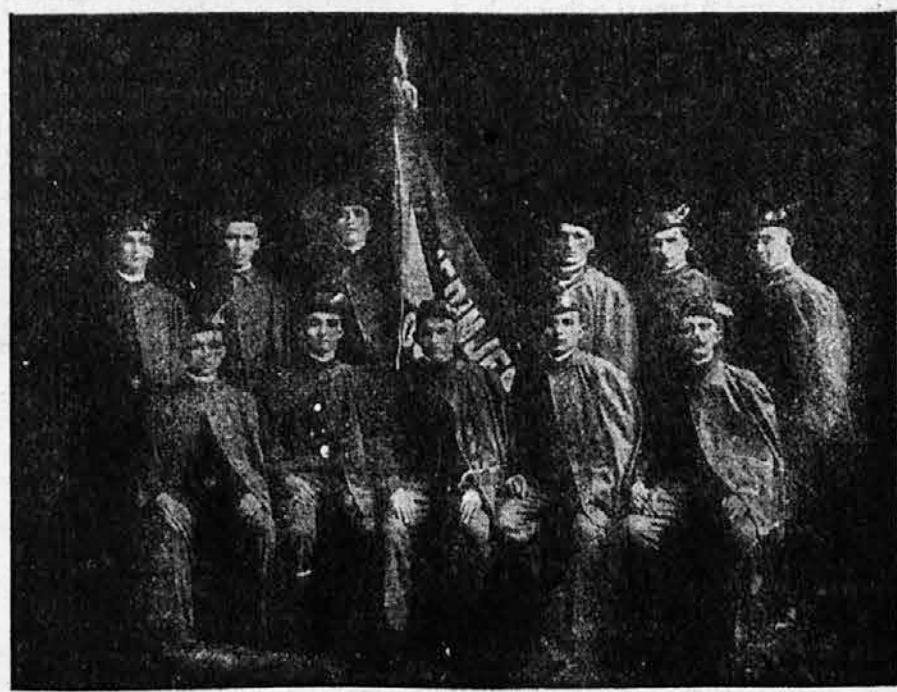
Zastava sokolskih dobrovoljaca Hrvatske Sokolske župe »Tomislav« iz Čikaga. (Zastava je bila nedavno pronađena u ratnom arsenalu u Kragujevcu, pa ju je Ministarstvo vojske i mornarice najpripravnije izručilo Savezu SKJ, a ovaj sada na čuvanje Sokolskoj župi Zagreb.)

Članak glasi:

Predratno Hrvatsko Sokolstvo aktivno je učestvovalo u ratu za oslobođenje i ujedinjenje Jugoslovena, a s njim i Hrvatsko Sokolstvo iz Amerike.

U Južnoj i u Severnoj Americi, na glas bojne trublje, počele su se sabirati dobrovoljačke sokolske čete. Taj se pokret naročito jako razvio u Severnoj Americi, gde je Sokolstvo bilo dobro organizovano. Tadanje Hrvatsko Sokolstvo u Americi imalo je 35 društava u 3 sokolske župe. Župe su bile »Tomislav« u Čikagu, »Zvonimir« u Filadelfiji i »Čanić« na Pacifiku.

Dobrovoljački pokret rasplamsao se jako u mesecu septembru 1915 na svesokolskom sletu hrvatsko-američkog Sokolstva u Klivelandu. Na ovom sletu je izdan proglas američkog Hrvatskog Sokolstva, kojim ono proglašuje:

Uprava Hrvatske Sokolske župe »Tomislav« u Čikagu sa zastavom za »Ujedinjenje i Otadžbinu« pre odlaska 1917 godine na solunski front. U prednjem redu prvi s desna na levo starešina i počasni član te župe br. Vilko Rusan, koji je u nedelju dne 11 o. m. u Zagrebu lično učestvovao svečanoj predaji ove zastave župi Zagreb i sam ju nosio gradom u sokolskoj manifestacionoj povorci.

»Mi Hrvati, Slovenci i Srbi jedan smo narod. Borba Srba naša je borba, a njihove težnje naše su težnje! S njima stojimo u borbi protiv zajedničkih neprijatelja za ostvarenje zajedničkog ideala oslobođenja i ujedinjenja svih Jugoslovena u jednu veliku državu!«

Na tom sletu proglašeno je ujedinjenje srpskog, hrvatskog i slovenačkog Sokolstva u Americi u jedan jedinstveni »Jugoslovenski sokolski savez«. Taj Savez izdao je tada proglas na Sokolstvo u kome ga poziva »na ustanak za slobodu i jedinstvo!« — Razmahao se jaki pokret. Počele su se osnivati sokolske čete. Iz Kalifornije, Sakramenta, Pensilvanije i t. d. srpski Sokoli formirali su »vidovdanskou legiju«. Rame uz rame s njima radili su i hrvatski Sokoli. I u najvećem oduševljenju za kratko vreme spremna je prva dobrovoljačka četa hrvatskih Sokola »Zrinjski«, koja se iz Klivlanda spremila na solunski front. Najbolji deo Hrvatskog Sokolstva ulazi u dobrovoljačke redove. Prva dobrovoljačka sokolska četa »Zrinjski« — njih 200 — krenula je god. 1917 pod vodstvom načelnika američkog Jugoslovenskog sokolskog saveza brata Stjepana Mancea i tajnika tehničkog odbora brata D. Adamića na front. Druga četa, »Kačićeva«, sabrala se u Pittsburghu, dok je Hrvatska sokolska župa »Tomislav« opremila i osnovala naročitu četvrtu »Tomislav«. Ovu je četvrtu predvodio na front sam starešina br. Vilko Rusan. Odlazak ove čete na solunski front pretvorio se u nezapamćenu manifestaciju sloge, bratstva i jedinstva. Prigodom odlaska, ovoj je četi darovana naročita zastava. Bio je to hrvatski barjak, koji na belom polju na jednoj strani ima hrvatski, a na drugoj sokolski grb, a preko svih polja rasprostire se napis:

»Za Ujedinjenje i Otadžbinu osvjetnici čete »Tomislav«.

Pod ovim barjakom naši Sokoli krenuli su na solunski front. Početkom god. 1918 stigli su u Bizertu, u Africi, gde su se vojnički izvežbali a onda su pošli u Solun. Konačno je došao čas da podu u rovove. Ostavljaju logor i kreću na bojište u razne jedinice, a osvjetnici — Sokoli pre rastanka svoj su barjak pohranili u malenoj crkvi u Mikri kod Soluna.

Započelo je krvavo kolo, u kojem je pobedi pravda. Slavna je vojska u ponedeljnom naletu, a s njom, u njoj deo njezin i sokolska četa »Tomislav«. Završilo se ratovanje, dočeka se Oslobođenje i Ujedinjenje, a braća osvjetnici čete »Tomislav« razišli se, da se opet vrate svome mirnom građanskom životu. I na rastanku oduševljena misao im je bila njihov barjak, taj časn spomen na velike dane svetskog rata, kad se ginulo za pravdu

i slobodu. Barjak, svedok u dalekoj budućnosti, da su i hrvatski Sokoli dali svoj obol na oltar ujedinjenja otadžbine, sakrio se, nestalo ga, kao da u svojoj skromnosti neće da ga se veliča.

Sokoli-osvjetnici želeli su da se barjak pohrani u Zagrebu u sokolskoj sredini, kao vidan znak sokolskog pognuća za velike nacionalne ciljeve.

Prolazile su godine, ali želja braće osvjetnika nikako da se ispuni. Traga-

Sa glavne skupštine Sokolske župe Zagreb

Svečana predaja zastave osvjetničke čete »Tomislav« bratske sokolske čete iz Čikaga Sokolskoj župi Zagreb

Dne 11 o. m. priredena je Zagrebu jedna dirljiva, spontana sokolska manifestacija, koja će ostaviti najdublji dojam u srcima svih iskrenih rodoljuba. Toga dana naime održana je u bivšoj Sabornici, glavna godišnja skupština Sokolske župe Zagreb, na kojoj je na osobito svečan i dostojanstven način predana od Saveza SKJ na čuvanje Sokolskoj župi Zagreb jedna nacionalna istorijska i sokolska svetinja, zastava osvjetničke čete »Tomislav« Hrvatske Sokolske župe iz Čikaga, pod kojom su naši dobrovoljci Sokoli iz Amerike pohlili 1917 godine na solunski front, u borbu za oslobođenje i ujedinjenje.

Pored vodstva župe i brojnih delegata njenih društava, ovoj — po svemu dostojanstvenoj — skupštini prisustvovali su zastupnik ministra za fizičko vaspitanje naroda gradski senator br. Dane Šarić, zastupnik bana načelnik br. ing. Bouček, pomoćnik armijskog komandanta general J. Damjanović, načelnik Zagreba br. dr. I. Krbek, predsjednik Stola sedmorice br. dr. Čimić, te predstavnici kulturnih i naučnih ustanova. Predaju pak zastave župi Zagreb čete »Tomislav« iz Čikaga, izvršio je lično potstarešina Saveza SKJ br. Gangl.

Sama predaja ove zastave bila je popraćena silnim oduševljenjem, tim više, što je zastavu za vreme ove svečane predaje držao voda Sokola dobrovoljaca čete »Tomislav« br. Vilko Rusan.

Skupštinu je otvorio starešina župe br. dr. Oton Gavrančić.

GOVOR BR. DRA GAVRANČIĆA:

Poštovani naši gosti! Draga braćo i sestre!

Otvarajući godišnju našu skupštinu u jubilarnoj godini zagrebačkog Sokolstva smatram svojom prvom dužnošću da ispred svih vas izrečem duboku zahvalnost našem Uzvišenom Pokrovitelju, Njegovom Velicanstvu Kralju, za svu očinsku pažnju, koju svakom zgodom ukazuje Sokolstvu zagrebačke župe. Uzvišeni naš Vlada, slavam ovcenani junak i voda naroda u borbama za oslobođenje i ujedinjenje najveći je zatočnik mira. Snažnom svojom desnicom osigurava On svome narodu da može u miru da izviđa sve rane, koje mu je zadao neprijatelj za vreme natčovečanskog hrvanja i ogorčenih borbi za slobodu; osigurava mogućnost da razvije svoje umne sposobnosti i da unapredi svoj gospodarski život, kako bi dostigao na svima poljima ljudskoga nastojanja starije narode i kako bi ljudskoj zajednici doprineo i svoj udeo za napredak čoveka. Dignimo pogled prema Njegovu prestolju, uzdignimo srca naša do Kralja i Gospodara svoga i u sinovskoj vernosti i odanosti prema Njemu kliknimo:

Ziveo Nj. Vel. Kralj Aleksandar II!

Ziveo Nj. Vis. Prestolonaslednik Petar!

Ziveo celi uzvišeni Kraljevski Dom!

(Oduševljeni pljesak i burno klicanje.)

Predlažem da odašaljemo ovu brzojavku:

Njegovom Velicanstvu Kralju Aleksandru

Sa četvrte svoje redovne skupštine, a u šezdesetoj godini opstanka Sokolstva u Zagrebu, u času kad u amanet primaju istorijsku zastavu, pod kojom su Sokoli dobrovoljci iz Amerike dohrlili na solunski front, da se bore za stvaranje Jugoslavije, Sokoli zagrebačke župe podnose Vašem Velicanstvu, svome Gospodaru i Vodi, uverenje nepokoleblive sokolske odanosti i gotovosti, da u miru kao i u časovima iskušenja ispune bez oklevanja do kraja svoju dužnost prema Kralju, narodu i domovini.

Vašem Velicanstvu i celom Kraljevskom Domu Zdravo!

Starešina dr. Oton Gavrančić.

Citanje ovog brzojava saslušali su svi stojeći i pozdravili ponovnim burnim odobravanjem.

Čast mi je — nastavio je br. dr. Gavrančić — ispred svih vas da pozdravim naše mile goste i prijatelje, koji su počastili svojim prisućem današnju našu skupštinu.

lo se za ovom svetom uspomenom, dok ovo baš ove jubilarne godine ne ugleda opet svetlo.

Sreće nam se napunjalo radošću kad smo otkrili njegovo skrovište na časnom mestu u Kragujevcu, uz ostale slavne barjake.

Barjaku slave, ponosa i pobjede, Ti vidni znaku sokolske borbe za svete nacionalne ideale da si nam

ZDRAVO!

Pozdravljam po zastupniku bratu Šariću brata dra Lavoslava Hanžeka ministra, koji je i kao Soko i kao naš uži zemljak mnogo učinio za napredak i razvitak Sokolstva, i za osiguranje svega, što je potrebno za naš ovogodišnji slet. Srdačna mu i bratska hvala. Zdravo!

Pozdravljam po zastupniku bratu ing. Boučeku brata dra Ivu Perovića,

bana Savske banovine, koji je i sam stari oduševljeni Soko u toliko prilika pokazao, koliko mu leži na srcu Sokolstvo i izdašno pomagao naše nastojanje. Bratski mu zdravo!

Pozdravljam brata dra Iva Krbeka, prvoga građanina beloga nam Zagreba i pretsednika Saveza jugoslovenskih gradova. Ovaj naš stari najpre ilirski, pa onda jugoslovenski centar, za vreme rata jugoslovenskiji no ikada, stao se posle oslobođenja grčiti u konvulzijama strastvenih partijskih borba, te je izgledalo, da će izgubiti i sam svoj jugoslovenski temelj. Svi vidimo kako pod Tvojom upravom Zagreb opet nalazi sama sebe. Naš jubilarni slet našao je u Tebi i u zastupstvu grada Zagreba moćnu i izdašnu potporu. Neke živi i napreduje beli naš Zagreb! Njegovom zastupstvu na čelu sa gradskim načelnikom naš bratski Zdravo!

Pozdravljam pretstavnika naše narodne vojske pomoćnika armijskog komandanta generala Damjanovića.

(Dugotrajni urnebesni pljesak). Njena snaga i bojna sposobnost temelj su slobode i lepe budućnosti jugoslovenske. Svaki patriota s ponosom gleda u njoj oslon našega mira i sigurnosti. Dobro nam došli. Zdravo! (Ponovan pljesak i poklici: Živela vojska!)

Pozdravljam brata dra Ernesta Čimića, pretsednika Stola sedmorice, kao pretstavnika sudskih vlasti. Njegov aktivan rad u sokolskim redovima neka služi primerom kako i najvišim državnim funkcionarima služi na čast sitan sokolski rad. Zdravo!

Pozdravljam sve ostale pretstavnike sudskih i upravnih vlasti, koji su nas počastili svojim posetom. Gospodu i braću načelnike odeljenja banske uprave, pretstavnike finansijske, željezničke, šumske i poštanske direkcije. Predusretljivost, koju nam oni iskazuju, dokazuje, da shvaćaju važna sokolska dela. Dobro nam došli. Zdravo!

Pozdravljam pretstavnike naučnih i školskih vlasti — rektora Ekonomsko-komercijalne visoke škole, pretstavnika srednjih škola i komora. Zagrebačko Sokolstvo zahvalno je svima za moralnu pomoć, koju od njih dobiva i za simpatije kojima prate naš rad.

Pozdravljam po zastupniku bratu Jurkoviću dragoga brata dra Stevana Hadžija,

pretsednika Saveza sportskih saveza, a preko njega i celi Jugoslovenski sport. Neke bude uveren da Sokolstvo zagrebačke Sokolske župe želi bratsku saradnju na polju fizičke kulture naroda, kako bi polučili što bolje uspehe. Zdravo!

Zastupnicima javne štampe srdačna hvala za potporu, koju smo od nje dobivali.

Draga braćo i drage sestre!

Uprava Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije počastila je župu poslašći kao svoga delegata na današnju skupštinu

dragoga nam brata Engelberta Gangla, prvog zamenika starešine. (Dugotrajni pljesak).

Kakogod si, dragi brate, dolazio u našu sredinu, nalazio si otvorena bratska srca, koja prate s najvećim poverenjem Tvoj rad i u saveznoj upravi i u Savezu slovenskog Sokolstva, gde nas reprezentiraš toliko dostojno. Sveki Tvoj poset bila je prilika da nas iznova zadužiš čistim napitkom visokih ideala nacionalnih i sokolskih. Kao apostol pesnik nalaziš se među nama i danas. Bratski i srdačno Te pozdravljamo i uveravamo Te, da ćemo sav svoj rad upraviti prema idealima, koje nam propovedaš i da ćemo nastojati da naša sokolska familija zagrebačke župe bude uvek dostojna sokolskog imena. Zdravo!

— Zatim se starešina dr. Gavrančić obraća br. Rusanu i veli:

— Pozdravljam brata Vilka Rusana, bivšeg starešinu Hrvatske Sokolske župe »Tomislav« u Čikagu, koji je na čelu svoje čete pohrio na solunski front, kako on reče, »da zameni braću, koja su se umorila u borbi« (Burno i dugo klicanje!)

Drage sestre i draga braćo delegati!

U ime uprave župe srdačno pozdravljam, Vas, i preko Vas svih 24.000 pripadnika naše prostrane župe.

Današnju skupštinu održavamo u svojoj jubilarnoj godini. Slavimo jubilej 60-godišnjice od osnutka prvog sokolskog društva u Zagrebu, koje je pod imenom »Hrvatski Sokol« raširilo sokolsku ideju po svim krajevima koje nastavaju Hrvati.

Slavimo 30-godišnjicu osnutka Hrvatskog sokolskog saveza, osnovanog 1904 god. na Sušaku sa sedištem u Zagrebu. Slavimo 20-godišnjicu zajedničke sednice predstavnika hrvatskog, srpskog i slovenačkog Sokolstva, održane 18 VI 1914 u Zagrebu, na kojoj je odlučeno da se osnuje jugoslovenski sokolski savez, i slavimo 10-godišnjicu sednice predstavnika saveza češkog, poljskog, ruskog i jugoslovenskog Sokolstva, koja je 18 VIII 1924 odlučila po našem predlogu da se uspostavi Savez slovenačkog Sokolstva.

Ovi jubileji govore rečito.

Predratno hrvatsko Sokolstvo odgajalo je svoje članstvo u duhu jugoslovenskog jedinstva. To znamo svi koji smo imali sreću da u njemu sarađujemo. To se razabire iz raznih njegovih manifestacija. Dokazuje to sednica od 18 VI 1914, koje jubilej slavimo. Dokazuje to to još bolje one tisuće hrvatskih Sokolova, koje su odvažno stupile pod barjake jugoslovenskih dobrovoljačkih pukova, da se zajedno s braćom Srbima bore i ginu za oslobođenje i ujedinjenje Jugoslavije. Evo, i ovde vidnoga dokaza o nacionalnoj svesti hrvatskog Sokolstva, koje je iz Amerike oduševljeno pošlo na solunski front u borbu za ujedinjenje i otadžbinu kao osvetnička četa »Tomislava« (Burni pljesak).

Vidite, braćo, ovu misao narodnog jedinstva i narodnog ujedinjenja, koja je živela i koja je vodila hrvatsko Sokolstvo pre rata, tu smo misao mnogo tisuća nas preneli iz hrvatskoga Sokolstva u jugoslovensko, pa sada u Soko Kraljevine Jugoslavije. Ista ta misao narodnog jedinstva ispunjava i naše duše. Ona rukovodi naša dela. Bez obzira na ime i na vanjske znakove zavetna je misao ostala ista i u predratnom Sokolstvu, i u jugoslovenskom Sokolstvu, i u Sokolu Kraljevine Jugoslavije! Radi toga smo mi i pozvani, i s punim pravom slavimo jubileje, o kojima sam Vam govorio.

Vi ste, draga braćo, došli iz svojih jedinica da izvršite zajedno s nama svoju dužnost. Mi smo većali u bratskoj slozi jučer, a tako ćemo i danas bratski da donesemo odluke, koje će po našem sudu unaprediti razvitak Sokolstva u zagrebačkoj župi sve bliže idealu da se Sokolstvo proširi na sve gradove i trgovišta, na sve općine, sva sela i zaseleke, da ujedini pod svojim barjaci i građanina i seljaka, i gazdu i siromaha.

Ovakovim smišljenim i organizovanim radom mi ćemo se najbolje oduševiti senama naših utemeljitelja i najlepše proslaviti jubileje.

Draga braćo! Jubilarna godina je započela: ispunite svaki od vas, i sva braća i sestre, koji su ostali na domu svaki na svom mestu svoju dužnost, pak će naše sokolsko delo napredovati prema postavljenim idealnim ciljevima i doneti najveću korist za napredak naroda.

Napred u radu za Kralja i Otadžbinu!

Govor starešine br. dra Gavrančića bio je na koncu popraćen dugotrajnim oduševljenim burnim klicanjem.

Zatim je ustao I zam. starešine Saveza SKJ br. Gangl, koji je održao sledeći govor:

GOVOR BR. GANGLA:

Sestre i braćo!

Veoma je srećno i radošno moje sokolsko srce, što mogu da Vas u ime Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije najiskrenije pozdravim u našem belom Zagrebu na današnjoj godišnjoj glavnoj skupštini bratske Sokolske župe Zagreb. Pozdravljam Vas sve s iskrenim bratskim Zdravo!

Ova je godina za sve naše jugoslovensko Sokolstvo, a naročito za Sokolstvo grada Zagreba i onih krajeva našega dela naroda, koji su pod nj potpadali za vreme delovanja Hrvatskog sokolskog saveza, od istorijskog značaja, jer u njoj pored toga što kaže brat župski starešina slavimo 60-godišnjicu osnutka prvog sokolskog društva u hrvatskom delu našeg naroda i, nadalje 10-godišnjicu, od kada je baš u našem belom Zagrebu bio udaren novi idejni temelj Savezu slovenačkog Sokolstva.

Ovi datumi naše jugoslovensko Sokolstvo proslaviće najdostojnije do nekoliko meseci pokrajinskim sletom ovde u našem, jugoslovenskom, sokolskom Zagrebu.

Rad, dakle, sestre i braćo, koji pred Vama stoji za ovaj slet — kao i za slet, koji će se održati takoder ove godine na Vidovdan u našem istorijskom Sarajevu — velik je i iziskivač od svih Vas, a i od svih nas skupa, najveći napor, žrtve i samopogor, ali on mora ujedno da bude praćen i najvećim oduševljenjem, ljubavlju i predanošću prema velikoj sokolskoj misli i velikim nacionalnim zadacima našega Sokolstva. Treba najozbiljniji i najpožrtvovaniji rad! Bez ovakvog rada Sokolstvo ne može da postigne nijedan uspeh od trajne vrednosti i blagotvornih posledica.

Nemojte da Vas, sestre i braćo, taj rad ni na čas zaplaši, da se u njemu pokolebate, već odvažno, smelo, junački, složno bratski sokolski javljajte jakošću svojih mišica, poletom i vedrinom svoga sokolskog duha sve zapreke i teškoće, trud i umor, jer će tako konačan uspeh Vaš biti potpun i velik, a taj uspeh biće ujedno i uspeh čitavog našeg Sokolstva i još jedna divna pobjeda u nizu tolikih, koje je do sada izvojevala sokolska misao na našem Slovenskom Jugu.

Ima još nešto, sestre i braćo, što moje sokolsko srce čini danas ovde još radosnijim. To je, da mi je eto pala u deo čast, i na što sam naročito ponosan, da Vam mogu u ime Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije predati na čuvanje jednu nama svima jugoslovenskim Sokolima podjednako milu i dragu sokolsku istorijsku svetinju — zastavu sokolskih dobrovoljaca Hrvatske Sokolske župe »Tomislava« iz Čikaga, kojom su ti osvetnici — Sokoli — pohrlili početkom 1918 godine, po primeru još mnoge i mnoge svoje braće iz ostalih krajeva i mesta Novoga Sveta, da se nadu s braćom u domovini zajednički na krvavoj areni, u kojoj je imala da padne konačna odluka o životu i smrti celokupne naše nacije i ostale nam slovenske braće. Ova zastava vodila je našu braću u borbu za slobodu i pravdu naroda i otadžbine.

I pravda je pobedila! Na razvalinama neprijateljskog i ughjetavačkog imperija nikla je sloboda jugoslovenskog naroda i ostalih bratskih naroda, koji krvlju i životima svojih najboljih sinova otkupile taj najveći cilj svakog kulturnog naroda, sazdašće svoje vlastito nacionalno jedinstvo i svoj vlastiti zajednički nacionalni slobodni dom.

U tim borbama uzelo je i najvećeg učesnika naše predratno Sokolstvo, posvedočivši time vernost velikoj sokolskoj nacionalnoj misli svojom krvlju. Među ovim našim Sokolima istakli su se osobito naša braća Sokoli iz Amerike, a među kojima i ona četa osvetnika Sokola »Tomislava«, koja je pohnatila u veliku borbu za ovom svetom zastavom s devizom »Za ujedinjenje i otadžbinu«.

Ova zastava, koju Vam sada predajem na čuvanje, nije bila izgubljena, već je isto tako brižno bila čuvana, bratski ljubljena i kao svetinja držana u onom delu našeg naroda, koji je započeo i dokončao veliko delo oslobođenja i ujedinjenja sa svojom slavom ovenčanom herojskom vojskom. Ta je zastava bila pohranjena u ratnom arsenalu u Kragujevcu, odakle nam je eto Ministarstvo naše vojske i mornarice predaje Savezu Sokola Kraljevine Jugoslavije, a ovaj preko mene bratskoj Sokolskoj župi Zagreb, da je kao jedan od naših svetih istorijskih sokolskih simbola čuva, dok ne bude osnovan muzej Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije, u kome će biti sakupljeno i pohranjeno sve ono najdragocenije iz istorije, života, rada i borba našega Sokolstva od prvih dana njegovog postojanja pa dalje sve do ovih današnjih vremena.

Predajući Vam ovu svetlu i svetu uspomenu, ja Vas molim da u Vama i u buduću veje onaj bodri i veliki, borbeni sokolski duh, koji je vejava i bodrio i one, koji su u ono veliko doba pod ovom zastavom — kao i pod onim barjaciima ostalih delova našeg naroda — stvarali i stvorili velika dela, da se danas srećni nalazimo, sva tri plemena našeg naroda u jednom velikom, slobodnom i ujedinjenom domu, pod jednom jugoslovenskom zastavom u našoj velikoj otadžbini Kraljevini Jugoslaviji. — Molim Te, brate župski starešino, da preuzmeš u svoje ruke ovu zastavu i upravljaš njome onako kako sam kazao!

Zdravo!

Br. Gangl uzima tada zastavu ljubavi (dok dvorana oduševljeno plješće) i predaje je, uz neprestano oduševljenje svih prisutnih, starešini župe br. dra Gavrančiću, koji je preuzimajući je u svoje ruke takoder ljubavi. Kada se je stišalo oduševljenje i poklici: »Slava palim borcima za slobodu!« — u kome času skupština odaje počast ustajući —

br. dr. Gavrančić uzvraća bratu Ganglu:

Dragi brate tarešino!

Preuzimam ovaj historijski znamen iz tvojih ruku s punim poštovanjem. Preuzimam ga u ime Sokolstva zagrebačke župe i obećajem Tebi i celom Sokolstvu, obećajem našim dičnim Sokolovima, koji su pod njim pošli u divovsku borbu za ujedinjenje naroda i oslobođenje otadžbine, i senama

onih, koje su živote svoje dali, da mi slobodno živimo, da ćemo ovaj sveti znamen čuvati kao svetinju.

Ovaj će nas divni simbol vazda sećati, da nijedna žrtva nije preteška, kada se daje za celinu, za milu otadžbinu, za interese naroda svoga. On će nam vazda kazivati, da pojedinac ne broji, već samo celina naroda i države. Prolivena krv naših odličnih hrvatskih Sokolova, zanešenih idejom jedinstva i slobode, naših junačkih boraca za Jugoslaviju, daje nam tim više prava da je ljubimo. Ona krv nam ujedno daje primer, kako treba voleti narod svoj i državu svoju.

(Burno odobravanje.)

Potom se dr. Gavrančić obraća bratu Rusanu:

— Poznajes li ovu zastavu?

— Poznam, odgovara br. Vilko Rusan.

— Onda je, brate, primi, i Ti je danas ponese u selo Sokolske župe zagrebačke. Predajem ovu zastavu bratu Rusanu — obraća se dr. Gavrančić delegatima — koji ju je nosio na front, jer ja ne znam, ko bi je dostojnije nosio danas kroz grad Zagreb.

Burno odobravanje za dugo se nije stišavalo.

Tada je zastupnik ministra fizičkog vaspitanja senator br. Dane Šarić pozdravio skupštinu ovim rečima:

POZDRAV SENATORA ŠARIĆA, KAO ZASTUPNIKA MINISTRA DRA HANZEKA.

G. ministar telesnog odgoja, koga imam čast u ovom odličnom zboru da zastupam, šalje zagrebačkoj župi svoj topli pozdrav i iskrenu čestitku nad izvrsnim radom, umnim vodstvom i velikim uspesima do sada polućenim, s nadom, da će ti uspesi biti u budućnosti još veći i uspešniji, i da će doneti još povoljnije rezultate. Uz ovu čestitku veže g. ministar duboko uverenje, da će slet, što se ove godine priređuje u žarištu i stecištu jugoslovenskog pokreta, u našem belom Zagrebu prema intencijama i namisli našeg Uzvišenog Pokrovitelja i Viteškog Kralja visoko podići steg naše jugoslovenske misli, te da će pokazati celokupnom inostranstvu, koliko je ideja sokolskog bratstva i ljubavi prodrila u narod i osvojila njegove široke slojeve. G. ministar i vlada izlaze ususret najširim pogodnostima da i sa svoje strane doprinesu što mogu povoljnom uspehu sleta. Sokolski slet u Zagrebu treba da bude najbolje od najboljeg. To je želja g. ministra. Zdravo!

Govor senatora Šarića bio je isto burno pozdravljen.

Tim je svečani deo skupštine bio završen.

Posle kraćeg odmora nastavljena je skupština.

Za celo to vreme svirale su na trgu pred Sabornicom sokolske glazbe.

Sve klupe i sve hodnike sabornice zauzeli su delegati sokolskih društava zagrebačke župe, a galerije ispunili su članovi i članice zagrebačkih sokolskih društava.

Skupština je jednoglasno, aklamacijom primila izveštaje tajnika brata prof. Srećka Džamonje, načelnika br. prof. dra Alfreda Pichlera, prosvetara br. Hrvoja Macanovića, blagajnika br. Konstantina Jugovića, gospodara br. Čedomira Mileusnića, statističara br. Stjepana Kodžića i pročelnika revizijskog odbora br. Petra Mrvoša. Takoder je

aklamacijom izabrana nova uprava

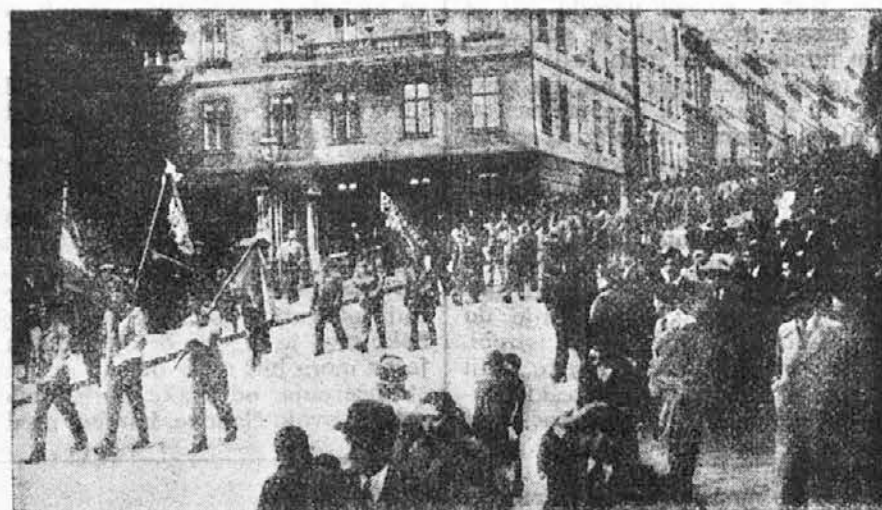
župe koju sačinjavaju: starešina br. dr. Oton Gavrančić, zamenici: Stjepko Debeljak, Milan Fabijanović i dr. Milan Metikoš. Načelnik dr. Alfred Pichler, načelnica Stefa Brozović, zamenici Lujo Weinhardt, Stevo Milojević i Dimitrije Mitić, zamenice: Jovanka Mileusnić, prof. Desanka Mrvoš i Jelena Lončar. Tajnici: prof. Srećko Džamonja i Čedomir Mileusnić, blagajnik Konstantin Jugović, prosvetar Hrvoja Macanovića. Članovi odbora: dr. Lujo Auer, Dragutin Dragojević, general Panta Draškić, prof. Josip Ham, Miroslav Javand, Milan Jurišević, Rade Kosović, Stjepan Kodžić, Josip Kuštan, dr. Srećko Mahulja, dr. Stevan Matić, Vjekoslav Mervar, dr. Josip Nemec, Dragutin Petrović, Mirko Sagrač, Fran Schwarzwald, Dane Šarić, Branko Valadžia, Vladoje Veselić, Julije Vohl, Zeljko Vižintin.

Sud časti: Petar Benzon, dr. Ernest Čimić, Tomislav Han, Dušan Petrović, dr. Ivo Ražem, Stevo Sram, dr. Joco Vučković i dr. Hugo Werk.

Revizori: ing. Vojta Bouček, Franje Bujčić, Dimitrije Gajić, Dragi Jovanović, Petar Mrvoš, Ante Perko, Ante Sabljak, Oskar Seštrić, Branko Stojanović, Jaka Supilo, Vladimir Venečki.

POVORKA GRADOM.

Nakon skupštine formirala se na Radićevom trgu velika povorka, koja je ispratila zastavu američkih sokolskih dobrovoljaca do prostorija župe Zagreb u Gajevoj ulici. U povorci bili su u odorama starešinstva župe sa starešinom br. Ganglom, brojna četa delegata sa skupštine, članstvo zagrebačkih sokolskih društava, dve glazbe, sokolska konjica i mnogobrojno članstvo u građanskom odelu. Barjaci So-

Zastave u povorci: napred barjaci zagrebačkih društava 1, 2 i 3, za njima br. Vilko Rusan nosi barjak dobrovoljaca Hrvatske Sokolske župe »Tomislav« iz Čikaga; s leva i desna načelnici zagrebačkih društava 3 i 6; za zastavom starešinstvo župe Zagreb s I zamenikom saveznog starešine br. Ganglom i starešinom župe br. dr. Otonom Gavrančićem. — Za njima duga povorka.

Sokolska konjica sudelovala je u povorci u velikom broju s trubačima na belim konjima i sa zastavnikom. Slike su snimljene pred Kraljevskim Dvorom u Mesničkoj ulici.

kolskih društava Zagreb 1, 2 i 3 bili su kao počasna pratnja starešine br. Vilka Rusana, koji je ponosno nosio barjak hrvatskih sokolskih dobrovoljaca čete »Tomislav«.

Povorka je od preko tisuće Sokola u najlepšem redu prošla obližnjim glavnim ulicama te stigla do prostora župe, gde je izvršen mimohod pred zastavama i sokolskim vodstvom

IZ SAVEZA SKJ.

Potpisivanje akata stručno tehničkog značaja

Svim bratskim župama!

Na upravu Saveza SKJ u toku vremena stizavale su pritužbe glede samostalnog potpisivanja akata, koja padaju u područje rada načelnništva župa. Takove pritužbe stizavale su od braće župskih starešina, kao i od braće župskih načelnika. Kako bi se već jednom dokončale rasprave u župama po tome pitanju, Izvršni odbor Saveza SKJ na poslednjoj svojoj sednici 19 II o. g. uzeo je u raspravu ovo pitanje i doneo zaključak, da se § 10 pravila župe, 2 začelo, analogno naređenjima sadržanim u 21 članu statuta, nadopunjava rečima:

»Spise koje u vršenju poslova svoga područja otpuvalja načelnništvo župe društvenim načelnicima potpisuje načelnik ili njegov zamenik.«

Izvršni odbor Saveza SKJ smatra, da je potrebno, da se ova dopuna izvrši zato, jer je u tome pravcu u narednom spomenutom §-u pravila župe postojala praznina, a što je bilo uzrokom oprečnih tumačenja pravila a time i mnogih nesuglasica.

Izvršni odbor Saveza SKJ stoji na stanovištu, da u isključivo tehničkim radovima, gde u dopisima koji se odnose na ovu vrstu sokolskog rada župsko načelnništvo neposredno vrši preispitu i izdaje potrebna naređenja društvenim načelnicima, te prema tome u ovakvim isključivo stručnim tehničkim pitanjima, nije potreban i potpis župskog starešine.

Zdravo!

Beograd, 8 marta 1934.

Savez Sokola Kraljevine Jugoslavije

I zamen. starešine:

E. Gangl, s. r.

Tajnik:

A. Brozović, s. r.

Prednjački tečajevi za stručne škole

Svim bratskim župama!

Na prošlogodišnjoj glavnoj skupštini Saveza bratska Sokolska župa Niš pokrenula je pitanje prednjačkih tečajeva za slušaoc stručnih, t. j. poljoprivrednih, šumarskih i učiteljskih škola.

Načelnništvo Saveza stoga sada predlaže, da se ova korisna ideja ostvari na taj način, da svaka pojedina župa skrene pažnju svojoj banovini na potrebu i koristi tih tečajeva i da izradi, da banovine provedu ovakve tečajeve u svome krugu rada, a župsko načelnništvo neka se stave na raspoloženje banskim upravama za stručno vodstvo tih tečajeva.

Takav tečaj priredjen je već od strane Banske uprave Dravske banovine u Ljubljani za dake učiteljskih škola. Tečaj je priredjen i finansiran od strane pomenute banske uprave, a vođen od načelnništva Saveza. Kako je ovaj tečaj dao najbolji rezultat to smo mišljenja, da bi se mogli i ostali tečajevi zasnivati na isti način i time ostvariti mogućnost sokolskog vaspitanja u stručnim školama.

Beograd, 9 marta 1934.

Zdravo!

Savez Sokola Kraljevine Jugoslavije

II zamen. starešine:

D. Paunković, s. r.

Tajnik:

A. Brozović, s. r.

Sokolska radio - predavanja

RADIO-STANICA BEOGRAD

Predavanje br. Batrića Marjanovića »Naše nemarnosti« održaće se na Beogradskoj radio stanici 18 o. m. u 16.15 sati, umesto u 15.15, kako je to ranije bilo objavljeno.

RADIO-STANICA LJUBLJANA

Sledeća sokolska radio-predavanja preko Radio-stanice Ljubljana održavaju se:

dne 16 marta predaje brat Ivan Lavrenčić, Maribor, o temi: »Kako sprečavamo kod dece telesne mane«;

dne 23 marta predaje brat Franjo Lubej, Ljubljana, o temi: »Sokolske vestice«;

dne 30 marta predaje zam. saveznog načelnika br. Josip Jeras, Ljubljana, o temi: »Sokoli — dobrovoljci u svetskom ratu«.

Sokolska radio-predavanja preko radio-stanice Ljubljana održavaju se svakoga petka od 19 do 19.30 časova.

ROSIIJA-FONSIER • društvo za osiguranje i reosiguranje • Beograd

IZ TELOVEŽBAČKOG SVETA

RASPUST ČEŠKOSLOVAČKIH RADNIČKIH TELOVEŽBAČKIH ORGANIZACIJA U BEČU

Dolfusova vlada pružila je svoju ruku i u vrste češkoslovačkih telovežbačkih društava DTJ, koja su postojala u Beču. S raspustom austrijske socijalno-demokratske stranke i njenih organizacija moglo se je očekivati, da će biti raspuštene i češkoslovačke telovežbačke organizacije istog političkog smjera. Sada se je to zaista i dogodilo. Savez DTJ imao je svega u Austriji 16 društava, najviše njih u Beču, po jedno pak u Lincu i Stadlavi, koja su brojala svega preko 3.000 pripadnika. Prema pravilima pripada sve zaplenjeno imanje centrali DTJ u Pragu, ali pitanje je, da li će Austrija da izruči taj imetak pravnom nasledniku raspuštenih društava. DTJ protestirali su protiv raspusta i zapleni imanja, ali malo je nade, da će biti taj protest uvažen.

Češkoslovačke DTJ u Austriji žive su u lepim i prijateljskim odnosima s češkoslovačkim Sokolima u Beču, te su uzajamno radile u mnogim pitanjima i delimično upotrebljavale i iste vežbaonice izežbalista.

UNIJA FRANCUSKIH GIMNASTA I DRŽAVA

S neprestanim menjanjem ministarstva u Francuskoj vladi trpi i rad Unije. Državni podtajnici za telesni uzgoj pri pretsedništvu ministarskog saveta — koji se vrlo često menjaju i koji su često potpuno navešti u svojem stručnom poslu, jer izlaze iz političkih redova — imaju svoje posebne nazore o provadanju telesnog uzgoja. Stoga je nemoguće da bi se produžavalo s radom po nekom određenom pravcu, kao što se vrši takav rad u Italiji, Nemačkoj ili u sokolskim organizacijama. Zbog toga vlada u redovima francuskih gimnasta veliko nezadovoljstvo prema postupanju državnog podtajništva za telesni uzgoj. Na drugoj pak strani iznosi državna potpora Uniji francuskih gimnasta, kao najvećoj telovežbačkoj organizaciji, samo oko 200.000 franaka godišnje. Ova je potpora bila ove godine snižena od 250.000 fr. na spomenutu svotu. Inače je zanimivo, da izno-

si sav državni doprinos za teleni uzgoj u Francuskoj samo 9.000.000 franaka dočim se izdaje za poboljšanje konjskih pasmina preko 200 miliona. Stoga je potpuno opravdana kritika, da se za poboljšanje konjske pasmine izdaje tako ogromne svote, a za uzgoj naroda u telesnoj jakosti samo dvadeseti deo tog iznosa.

RAZNE VESTI IZ TELOVEŽBAČKOG SVETA

Nedavno je održano u Sofiji zborovanje učitelja telovežbe srednjih škola, kome je učestvovao, uz pretsednika Junaka dr. Lazova, također i vrhovni nadzornik telesnog uzgoja u Bugarskoj Tanev. Na ovom zboru bila su održana i dva naučna predavanja. Pretsednik društva učitelja telovežbe u Bugarskoj je A. Drumov.

Svakodnevnici čas telovežbe zaveden je sada u Nemačkoj u svim školama. Polazeci s gledišta da školska deca trebaju svakoga dana da provedu u vežbaonici ili na igralištu barem 1 čas, to su sada nemački odgovorni školski činici također i proveli u delo.

Češkoslovačko orlovstvo, koje je poslednjih godina imalo u Slovačkoj, teških neprilika, odlučilo je da sada tamo provede novu župsku organizaciju.

Amerika, kako se saznaje, neće poslati svoje takmičare na ovogodišnje međunarodno takmičenje u Budimpeštu, a to s razloga, kako oni vele, što im s jedne strane nedostaje materijalnih sredstava, a s druge strane što im ne pogoduje takmičarski način i red, po kome moraju svi takmičari da osim telovežbe na spravama svladaju također i proste vežbe. Tako svestranih dobrih takmičara nema u celoj Americi, a što je posledica posve drugog načina telesnog vaspitanja od onog kako se provodi u telovežbačkim organizacijama Evrope.

Na narednim sletovima francuskih gimnasta, koji se još uvek priređuju svake godine, nastupiće također i deca, što do sada nije bio slučaj. Ovom nastupanju dece pripisuje se velik vaspitni i propagandni značaj.

I u Indiji su već osnovali telovežbačke škole, tako da već nekoliko godina u Kalkuti i u Bombaju deluje po jedna takva škola, a sada je YMCA, poznato američko udruženje, ustanovilo i treću školu u Madrasu, a to za indijsku omladinu.

svog rodnog mestanca. On je bio u svojim delima dete svog doba. Nakon ephe misticizma i asketice sledila je naime, nova epoha oživljavanja antike i veselja za život. Tako vidimo kod njegovih dela, da je pre svega voleo da izrađuje slike krasnih žena, vesele scene i t. d., a čak i njegove Madone odlikuju se više po lepoti i privlačivosti, nego po svetosti. Učio se je, što se same tehnike tiče, na uzorima Mantena i Leonarda da Vinča, ali po biranju motiva on je jedinstven i samostalan i njegov ideal bio je obožavanje lepote žena. Umro je 5 marta godine 1534, dakle pre 400 godina. Bio je odličan u niansiranju i biranju boja. Najpoznatija su njegova dela: Sveta noć, Madona Cingarella, Madona sv. Franje, i još druge Madone, a onda slike antičkih bogova.

Novoosnovana akademija književnosti u Varšavi. U Varšavi je nakon dugih priprema osnovana krajem lanske godine Poljska književna akademija u koju je sada ušlo 15 najboljih poljskih književnika i naučenjaka, od kojih je njih 7 izabrala vlada, a 8 sami književnici između sebe. Od pesnika izabran je za besmrtnika jedan od najboljih savremenih poljskih pesnika Leopold Stras, a pored njega manje poznati Boleslav Lesmjan. Od pripovedača izabrani su u akademiju Vaclav Sjerovski, pisac brojnih novela i romana iz orijentalnog i sibirskog života, nazvan poljski »Pjer Loti«. Kao najstariji član akademije bio je izabran za njenog pretsednika. Nadalje je od pisaca postao besmrtnik poljski »Flore« Vaclav Berent, pored Zeromskog i Rajmonta najbolji poljski romansijer. Od novelista i dramatičara u novoj akademiji zastupani su: Petar Hojnovski, Julije Kalen-Bandrovski, Karol Rostvorovski i J. Sanjavski, koji je ujedno i cenjen pesnik. Zofija Nalkovska jedina je žena u akademiji, a inače priznata spisateljica. Daljni članovi akademije postali su još: Zenon Psemicki, čuven prevodilac, pesnik, jedan od osnivača moderne poljske lirike, Vincent Rizmovski, odličan pisac, a pre svega publicista (pisac dela o Pilsudskom), Karol Izkovski, odličan prevodilac, pisac i najpoznatiji poljski kritičar, Tadeuš Zelzenski-Boj, također priznat kritičar, prevodilac i pisac. — Poljsku literarnu historiografiju u novoj akademiji zastupaju profesor književnosti na univerzitetu u Lavovu Julije Klajner, i čuveni poljski filolog Tadeuš Zeljinski, profesor varšavskog univerziteta.

IZ NAŠIH ŽUPA DRUŠTVA I ČETA

Župa Banja Luka

BIHAĆ. — 25 februara o. g. osnovana je u Žegar — nedaleko od Bihaća — sokolska četa. Osnutku je prisustvovalo pet braće akcionog odbora za sokolske čete matičnog društva iz Bihaća. Upisana su 43 člana i izabran je odbor.

Opravdane su nade za uspešan rad ove čete, jer se nalazi u neposrednoj blizini matičnog društva.

BIHAĆ. — Novo konstituisani Prosvetni odbor Sokolskog društva Bihać, na 1 svojoj sednici iz prošlog meseca utvrdio je mnogostruk i detaljan program svoga rada u ovoj godini.

U programu je posvećena naročita pažnja osnivanju sokolskih četa u okolnim mestima. U tu svrhu obrazovan je naročiti akcioni odbor.

Program sadrži u sebi jednaku brigu za naš trgovački i zanatlijski podmladak, koji je potpuno nedostajao u sokolskim redovima. Radi toga je osnovana naročita kategorija šegrta-daka opšte zanatsko-trgovačke škole, koja je započela sa svojim radom s mnogo volje. (Odvajanje sokol. pripadnika u klase ne odgovara sokolskim načelima. Op. ur.) Na taj način stavljen je pod uticaj pozitivnog i konstruktivnog dejstva sokolske ideje upravo onaj element, koji je u svojoj duhovnoj izgradnji prepušten najviše sam sebi i nikom.

U obzir su došla još i mnoga druga pitanja prosvetnog rada, kao osnivanje sokolske knjižnice, provadanja štednje i trezvenosti, upotrebe sokolskih filmova, te priređivanje izleta i logora.

SLJIVNO. — Naša četa održala je 4 marta o. g. III god. skupštinu u sali Osnovne škole u Sljivnu. Skupštinu je otvorio brat Marko Perišić, starešina čete, koji je pre svega, pozvao prisutne da pozdrave Nj. Vel. Kralja, starešinu SKJ, Nj. Vis. Prestolonaslednika Petra, bana Vrbaske banovine, što su prisutni oduševljeno prihvatili.

Posle pozdrava, br. starešina govorio je o radu i ciljevima Sokolstva i o važnosti sokolskih četa za preporod našeg sela. Zatim su funkcioneri podneli svoje godišnje izveštaje, iz kojih se videlo, da je četa u 1933 g. dobro napredovala. Nakon pročitanih izveštaja prešlo se na izbor uprave. Na predlog kandidacionog odbora, skupština je jednoglasno izabrala ovu upravu: starešina br. Marko Perišić, učitelj; zamenik starešine Aleksa Zec, težak; sekretar Tošo Petrović, trgovac; blagajnik Lazar Divljak, težak; načelnik Nikola Vukolić, težak; zamenik nač. M. Milekić. Revizori: Jovan Marčetić, sveštenik, i Milan Ujević, težak. Članovi uprave: Njegoslav Popović, težak, i Gojko Gojić, opšt. beležnik.

Zatim je dobio reč br. Lazar Divljak, težak, koji je u svom lepom govoru istakao važnost našeg Sokolstva. On, kao seljak bez škole, diče se i ponosi što je Sokol, što pripada onoj velikoj zajednici, koja pripoveda: bratstvo, ljubav i slogu i, onoj organizaciji koja se najviše žrtvuje za dobro Kralja i naroda. Govornik je srdačno pozdravljen.

Na kraju, zahvalio se brat starešina na datom poverenju i obećao, da će nastojati, da s ostalim članovima uprave, svojim radom osvedoči dostojnost položaja koji zauzimaju.

Skupština se posle pretvorila u pravo narodno veselje.

Župa Beograd

BEOGRAD I. — Sokolsko društvo Beograd I održalo je na dan 3 marta veliku sokolsko-slovensku kostimiranu zabavu s ciljem da propagira narodnu nošnju i narodne igre. Velika sala ova društva bila je dekorisana u šumskom pejzažu od strane brata Miloša Vasića, dekorativnog slikara, a najlepši utisak činila je »Slovenska lipa«.

Zabavu je otvorio prosvetar društva brat Dragoljub Višnjić prigodnim govorom, pozdravivši prisutnu publiku, kao i prestavnike Saveza Sokola i poslanika bratske Češkoslovačke Republike br. Venera. Pred salom punom sveta obućenog u naše, poljske i češkoslovačke narodne kostime, kao i sokolske odore, izveli su članovi i članice društva »Češku besedac«, burno pozdravljeni od prisutnih i od češkoslovačkog poslanika. Pored ovoga učenice IV ženske gimnazije (ž. naraštaj) izvele su precizno »Jugoslovenske igre«, kao i članovi Poljsko-jugoslovenske lige »Krkovnjake«.

Iza programa nastala je animirana zabava s plesom.

BEOGRAD IV. — 4 marta ove godine društvo je dalo akademiju. Poseta je bila obilna. Na programu su bile sledeće točke: 1) Pozdravna reč brata starešine. 2) Sokolski pozdrav — Pašćan. 3) Vežbe konjičima — muška deca. 4) Vežbe s venčićima — ženska deca. 5) Proste vežbe — muška deca. 6) Vežbe devetorice — muški naraštaj. 7) »Igranke« — muška deca — M. Boras. 8) »Mornarev san«, naraštaj i deca (dopuna Kraljevo kolo) — M. Boras. 9) Proste vežbe za slet u Sarajevu iz Zagrebu 1934 g. — članovi (u krugu). 10) Vežbe s čunjevima svetlećim. 11) »Vrbiče nad morem« — muški naraštaj. 12) »Stvaranje Jugoslavije« — br. Janković i Špiček i 13) Skupina — sokolski pozdrav.

U pozdravnoj reči brat starešina je prvo pozdravio Nj. Vel. Kralja Aleksandra I i Njegovog Prvenca Sina, našeg starešinu, Nj. Kr. Vis. Prestolonaslednika Petra. Zatim je brat starešina objasnio značaj ove priredbe, istakavši zadatak i smernice sokolskog rada u duhovnom i telesnom pogledu, osvrćući se na staranje Sokola za našu decu. Zamolio je roditelje da svoju decu puštaju u sokolanu s punim poverenjem, da će ona tu dobiti ono što će njima — roditeljima — služiti na radost i ponos. Najzad je zahvalio svima na obilnoj poseti.

Po objavljenom redu, prikazane su sve pomenute tačke. U početku sokolski pozdrav dat je skupinom od članova i naraštaja. Sve su tačke uspele i nagradne aplauzom svih prisutnih. Ali, po simboličkom značenju, zapaženo je, naročita je pažnja obraćena prikazu tačke »Mornarev san«. Također i »Stvaranje Jugoslavije« privuklo je živu pažnju svih prisutnih. I kod te tačke simbolika je jaka, samo što tehnika treba da bude što bolje obrađena. Sadržina ovoga prikaza u glavnom je u tome, što se iza zavese formiraju Hrvatska, Slovenija i Srbija u licu triju dečaka, kostimirani. Pred otvorenim zavesom ovi se dečaci združuju, grle se, a zatim dolazi pojačanje dece, koja združena nastavljaju zajedničke vežbe, snažno kao što je snažna i naša zajednička država Kraljevina Jugoslavija. Na posledku skupina, u kojoj su združeni svi učesnici po svima tačkama programa ove akademije, u lepom formi otepevala je sokolski pozdrav i ostavila najlepši utisak kod svih prisutnih.

Župa Bjelovar

LADINAC. — Dana 4 februara o. g. održala je ova četa II redovnu glavnu skupštinu. Skupštinu je otvorio brat starešina Ivan Fabijancić, koji je najpre pozdravio prisutne, a nakon toga pročitao je poslanicu Saveza, koja je saslušana s velikom pažnjom. Zatim su svi funkcioneri pročitali svoje izveštaje, koji su primljeni. Nakon čitanja izveštaja prešlo se na izbor nove uprave. Pred sam izbor održao je br. starešina kratak govor, da se u upravu biraju samo sposobniji članovi. U odbor ušla su sledeća braća: starešina br. Jankulica Đuro, zam. starešine br. Sćunić Jakob, tajnik br. Cerovečki Stjepan, blagajnik br. Dević Jovo, načelnik br. Đuričić Dragutin, zam. načel. br. Ivan Mekulić, prosvetar br. Fabijancić Ivan, statističar i knjižničar br. Dragutin Đuričić. Revizori: br. Krstinić Alojz, br. Đorđe Mišakinić i Franjo Ivković. Još su se prijavili za stupanje u četu neki članovi, koji su bili pre nekoliko vremena protivnici naše sokolske organizacije. Članovi se spremaju za sletove u Zagrebu i Sarajevu.

Župa Cefinje

CETINJE. — Načelnstvo društva, na čelu s bratom Kostom Ligutićem, društvenim načelnikom, organizovalo je kategoriju vežbača starije braće, u koju se upisalo 40 članova, koji imaju preko 35 godina starosti.

Kako su propisane proste vežbe za stariju braću, koje će izvoditi na sletovima u Zagrebu i Sarajevu braća ove kategorije, shvatila su važnost i potrebu da društvo i u ovoj kategoriji osposobi izvestan broj starije braće da bi s istima istupilo na pomenutim sletovima, pa se počelo sa vežbama odmah. Kategoriju vodi br. Ligutić, s uspehom. Vežbe svi članovi redovno, posećuju, trude se da iste tačno i skladno izuče. Pored prostih vežbi za slet, br. načelnik, upućuje stariju braću i na vežbe na spravama, čineći to za sada, oprezno, sistematski i to s početnim — osnovnim stavovima, jer među braćom ove kategorije ima ih koji su se odavno odvojili od vežbe a i takvih koji su tek sada prvi put stupili u vrstu.

Župa Karlovac

JESENICA. — Braća Duduković i Milaković uz nekoliko drugih pokrenuli su pitanje da se u Ličkoj Jesenici osnuje sokolska četa. To pitanje je i ostvareno na konstituirajućoj skupštini 4 marta o. g. Sakupilo se u školi u Ličkoj Jesenici oko 40 braće i sestara — seljaka — gde su došli i delegati Sokolskog društva Plaški: starešina, tajnik, prosvetar i blagajnik. Starešina društva Plaški brat dr. Božo Milutinić otvorio je sastanak, obrazložio njegovu svrhu, a brat prosvetar izložio u čemu se sastoji sokolska misao i koju svrhu ima osnivanje sokolskih četa. Pristupilo se upisivanju članstva, pa je odmah na skupštini upisano 32 člana. Zatim se konstituirao odbor: starešina Janko Duduković, zamenik Dušan Vukelić, tajnik Mile Milaković, blagajnik Nenita Delić, načelnik i prosvetar Miljenko Milaković. Zaključeno je odmah da se u okružni prosvetno-tehnički tečaj u Ogulinu od 5 do 13 marta o. g. pošalje načelnik Miljenko Milaković, koji će stečeno znanje što bolje i korisnije podati članstvu novooznovane čete.

SOSICE. — U prostorijama Nikole Radića priredila je naša četa 24 februara svoju prvu zabavu. Program je bio vrlo obilan, a sastojao se od jednog govora, više recitacija, pjevanja, dijaloga i šaloigre u jednom činu: »Tko je gospodar u kući« od I. Domitrovića. Sve tačke programa izvedene su precizno i lepo.

Program ove zabave izveden je pod vodstvom tajnika brata Smičiklase. Materijalni i moralni uspeh zabave bio je dobar.

Župa Kranj

KRANJ. — Župni prosvetni dan. Kakor že prej dve leti priredi ZPO tudi letos župni prosv. dan združen s koncertom glazbenih zborov župnih ednic, ki se bo vršil v nedeljo, dne 18. marca t. l. ob pol. 15. uri v Sokolskem domu na Jesenicah. Koncert bo oddajala ljubljanska Radio-postaja, nakar Sokolstvo širim naše domovine še posebno opozarjamo.

Spored: Smetana Bed.: Vltava, simfonična pesnitev iz cikla »Moja domovina«, izvajajo skupni orkestri (br. Kleč R.). Pašćan Sv.: Sokolski pozdrav, mešani zbor, izvajajo skupni zbori (br. Sredenski Fr.). Pozdravne besede župnega prosvetarja br. J. Spicarja. Klemenčič Jos.: Slanica, skupni ženski zbori (br. Sredenski Fr.). Adamič E.: Tam gori za našo vasjo, Grgošević Zl.: Koloda, Gerbič Fr.: Pastirček, Mladinski zbor Jesenice (br. Razingar Lad.). Banovac, Veselo, mladinski orkester Jesenice (br. Rabič L.). Adamič E.: Če ti ne boš moj, Dr. Schwab A.: Se ena. Mešani zbor Dobrava-Podnart (br. Lasič Fr.). Adamič E.: Zapuščena. Lepa Jana. Mešani zbor Jesenice (br. Sredenski Fr.). Förster A.: Naše gore. Nedved A.: Nazaj v planinski raj. Mešani zbor Kranjska gora (br. Zavodnik A.). Milojčević Mil.: Dugo se polje zeleni. Mirk Vasilij.: Neven kolo. Mešani zbor Kranj (br. Fakin A.). Aljaž Jak.: Na bregu. Prelovec Z.: Hišica ob cestu stoji. Moški zbor Podbrezje (br. Lapajnar V.). Mirk Vasilij.: Katrica. Kernjak P.: Juhe, pojedamo v Skofce. Moški zbor Strazišče (br. Keršič). Dr. Ipavec G.: Oblaček. Marolt Fr.: Vigred približa se. Moški zbor Skofja Loka (br. Adamič Fr.). Veselji Jan.: Legijonarjeve sanje. Glasbena slika. Izjava godba na pihala Jesenice (br. Kleč R.). Beethoven: Godalni kvartet op. 59. Introdukcija, Andante con moto, Allegro vivace. Izvajajo bratje Srgo. Marinković J.: Narodni zbor, Novak Vl.: Hrvatskoj. Hajdrih: Jadransko morje. Skupni moški zbori (br. Fakin A.).

Župa Ljubljana

LJUBLJANA. — Akademija Murnikovih telovadnih kompozicij. Ljubljanski Sokol priredi na predvečer rojstnega dne brata dr. Viktora Murnika slavnostno telovadno akademiju u velikim unijonskim dvoranama. Spored obsega skoraj vse telovadne skladbe in pomembnije proste vaje, ki jih je postavio br. dr. Murnik. Društvo si je izbralo to priliko, da pokaže enkrat skupen pregled vseh dr. Murnikovih telovadnih skladb ter s tem hkratu tudi kratak oris razvoja prostih vaj. Ker je spored akademije izbran samo s deli našega nenadkriljivega telovadnega kompozitora in jer ima društvo dovoljno številno izurjenega članstva, je upravičeno pričakovati, da bo prireditelj na visoki telovadno-umetniški stopnji. Saj se dr. Murnikove telovadne skladbe, ki so znane že širom naše domovine, ne odlikujejo samo po svoji originalnosti, lepoti in harmoničnosti, marveč izražajo tudi poseban način, globoko čuvstvovanje. Iz njih samih, iz polnega uravnane, skladnega in ne-

Jesam li poslao preplatu?
za sokolske listove?

KRONIKA

Jubilej akademskog društva Jugoslavija u Brnu. U sredu 7 o. m. svečano je proslavilo Jugoslovensko akademsko društvo Jugoslavija u Brnu pod protektoratom Nj. Vel. Kralja Aleksandra i pretsednika Češkoslovačke Republike br. dr. T. G. Masarika većom priredbom svojih 25 godišnjicu. Nj. Vel. Kralja zastupao je na ovoj značajnoj svečanosti naš poslanik u Pragu dr. Gričigon, a prisutni su bili i pretsavnici češkoslovačkih vlasti, društava i korporacija. Ovo akademsko društvo bilo je osnovano 5 jula 1909 godine po uzoru praškog i to pod uticajem jakog slovenskog nacionalizma, koji se pojavio kod mladih jugoslovenskih studenata koji su napustivši Beč i Peštu, i u velikim masama hrlili u bratsku Češku. A bio je to i Masarik, već onda poznat i cenjen kao naš veliki prijatelj čije je ime omladine vuklo u Prag i Brno. Pre rata bili su članovi Jugoslavije i bugarski studenti, koji su se, nažalost, za vreme rata izdvojili, dok su nakon rata pojedinci opet stupili u njezine redove. Iz redova Jugoslavije izišli su oduševljeni borci za Jugoslovenstvo i Slovenstvo, od kojih su danas mnogi na uticajnim mestima našeg javnog života.

Osnovano Norveško-jugoslovensko udruženje u Oslu. Među skandinavskim narodima javlja se sve veće zanimanje za naš narod i našu zemlju. Nakon Danske sada dolazi na red Norveške, koja osniva udruženje, kojemu je cilj međusobno zbliženje i upoznavanje s Jugoslavijom i Jugoslovenima, te njihovom kulturom. Zaslugom počasnog generalnog konzula naše Kraljevine u Oslu, glavnom mestu Norveške, g. Samuela Aja, i inicijativom još nekih prijatelja našeg naroda, koji već poznaju naše krajeve, početkom ovog meseca održana je prva osnivačka skupština novog udruženja. Članovi i odbornici novog udruženja istaknute su ličnosti norveškog javnog života. Na prvom sastanku održao je naš zemljak g. Pataci, koji je u tu svrhu doputovao iz Kopenhagena, informativno predavanje o našoj zemlji i o našem Kralju.

400 godišnjica smrti čuvenog italijanskog slikara Alegri. Početkom godine 1494 rodio se u mestancu Koredio Antonio Alegri, čuveni italijanski slikar iz početka novog veka, poznat pod imenom Koredio, dakle, po imenu

pretrganega gibanja se odseva žar notranjega življenja, katerega je vpliv v telovadne skladbe kompozitor. Kakor zna pravi pesnik z vezano besedo odpreti svojo dušo, prav tako zna to izraziti br. dr. Murnik v svojih telovadnih skladbah z gibom. Kdor pozna njegove telovadne skladbe tudi bliže, bo moral priznati, da se po vnanjem gibanju bistveno ločijo druga od druge, v svoji notranjosti pa vse izražajo »ne-kaj«, kar se običajno na svojstven način. V dr. Murnikovih skladbah se gib in melodija vedno skladata in stapljata v eno celoto, kakor da bi bil gib in melodija isto. Morda tiči vprav v tem največja umetnost br. dr. Murnika. Ako človek izvaja njegove telovadne skladbe, nima ne le prijetnega občutka giba, ki ima vpliv na človeško telo, marveč se kar poglabi vase in iz svoje notranjosti poje z gibom. Zaradi tega je njegove skladbe prijetno izvajati, in so tudi gledalcu — lajku vsč, ker vidi v njih ne samo golo gibanje, temveč tudi življenje, ki se kaže baš v krepkem in raznovrstno menjajočem se gibanju.

Sporod obsega sledeče dr. Murnikove telovadne skladbe: 1) Člani in članice: **Telovadni ples na valček** iz Gounodove opere »Faust«. 2) Člani in članice: **Telovadni ples na »barkorolo«** iz Offenbachove opere »Hoffmannove pripovedke«. 3) Starejši člani: **Naprej!** Po Simona in Davorina Jenka narodni himni. 4) Moška deca: **Marsellaise**. 5) Članice: **Po jezeru**. Po pesmi M. Vilkarja. 6) Moški naraščaj: **Telovadni ples na koračnico** iz Bizetove opere »Carmen«. 7) Člani: **»Turška koračnica«** na Beethovnov skladbo. 8) Članice: **»Valček«** na Chopinov skladbo op. 64. št. 1. 9) Člani: **»Poloneza«** na Chopinov skladbo op. 40. št. 1. 10) Člani: **Telovadni ples na Mendelsonov scherzo** op. 16. št. 2. 11) Člani: **U boj!** Poleg tega nastopijo razni oddelki z prostimi vajami, katere je sestavil br. Murnik. Vzorina vrsta članov bo pokazala svojo izurjenost na drugu in konju na šir z ročaji, sestavljena vrsta članov in naraščajnikov pa se bo kosala v preskokih čez konja na šir s prožno desko.

Telovadna akademija se bo vršila v proslavo 60. rojstnega dne br. dr. Viktorja Murnika v soboto dne 24. marca t. l. in se bo ponovila naslednji dan v nedeljo dne 25. marca ob 15. uri. S ponovitvijo akademije želi društvo ustreči želji mnogim okoliškim sokolskim društvom. Ker je pričakovati za to prireditve večjega zanimanja tudi z ideleže, priporočamo, da društva pravočasno naroče vstopnice. Kdaj se bo začela predprodaja vstopnic, bo objavljeno v dnevnih časopisih.

Župa Novi Sad

KULA. — Sokolsko društvo u Kuli, koje broji 675 redovnih članova prošetih istim nacionalnim osećajima, pristupilo je izgradnji Sokolskog doma u Kuli u kome će biti smeštena sokolana s letnjim vežbalištem, kancelarija Sok. društva, velika svečana dvorana i druge prostorije, koje će stajati na raspoloženju svima nacionalnim, kulturnim i humanim društvima.

Upravni odbor Sokolskog društva na svojoj redovnoj sednici od 14 II o. g. doneo je svoj konačni zaključak, da se već u toku 1934 godine izgradi jedan impozantan dom, koji će korisno poslužiti za jačanje jugoslovenske misli na severu naše otadžbine. Sredstva za gradnju doma su dobrovoljni priloz, koje prikuplja konstituisani finansijski odbor. Prilozi se primaju u svakoj rubi.

Finansijski odbor za izgradnju doma sačinjavaju braća: dr. Lazar Dujčić, advokat, Ledenac Đura, predsednik opštine, Borislav Pejčić, činovnik, Rašić Dimitrije, školski nadzornik, Miketić Milan, sudija, Boško Dekanski, sreski načelnik, Tomović Mirko, opšt. beležnik, Lihtencker Zorko, šef pošte, Vitić Andrija, šef Poreske uprave, Damić Grozdan, sudija, Života Marković, upravitelj Grad. škole, Celeković Zdravko, sreski podnačelnik, Novičić Blažo, činovnik, Stijepović Jovan, porznik, Stojkov Stanimir, građevinar, Diklić Jovan, opšt. podbeležnik, Spicer Ivan, opšt. podbeležnik, Čovin Ne-

Traži se jedna preča

(vratilo), strunjača i otkočna daska uz naznaku cene za Sokolsko društvo Čačinci, srez Našice.

ca, činovnik, Kovačević Đura, komesar policije, Čurić Stevan, uprav. osnovnih škola, Radoslav Sovljanski, stolar, Mata Vujković, preglednik fin. kontrole, Jefta Mrdjanov, trgovac, Radivoj Herceg, mesar i Miljan Leposavić, sudski beležnik.

ST. FUTOG. — Sokolsko društvo Stari Futog na dan 21 II 1934 g. ispunilo je svoj davnašnji san. Kupilo je sebi svoju kuću, svoj dom. I tako naše društvo, koje je jedno od najstarijih društava, osnovano je još 1905 godine, ali je dobilo od ondašnjih vlasti tek 1907 g. odobrenje i javnost, prolazilo je kao svako ondašnje mlado društvo kroz krize viših vlasti, da bi za vreme rata nestalo, ali odmah po oslobođenju javlja se i počinje svoj rad s malim ipak prekidanjima. A od 1923 godine jača i stalno se razvija blagodareći volji i ljubavi svojih članova. Kada smo kupili zgradu imali smo 52 tisuće dinara. Istu smo kupili za 45 tisuća dinara, dali smo 23 tisuća dinara odmah, a drugo kada gruntuvo bude prevedeno na naše društvo.

Tako smo postigli dugogodišnji san i želju, dobili smo ono za čim svaki Soko i svako društvo čezne.

Župa Osijek

ČEPIN. — Pozorišni oteak ovdašnjeg Sokolskog društva priredio je ove godine više pozorišnih predstava, od kojih je najviše uspešna »Devojačka kletva«, melodrama u 4 čina od Ljubinka. Poset je bio rekordan. Publika je i na otvorenoj sceni burno pozdravljala diletante, koji su svi do jednog u potpunom smislu zadovoljili. — S istom predstavom gostovali su diletanti nedavno u Tenji.

Koncem februara priredilo je isto Sokolsko društvo veoma uspešno zabavu s revijom narodne nošnje. Prvu nagradu (ukusan servis) i naslov: »Najlepša devojka u najlepšoj narodnoj nošnji« — dobila je najvećim brojem glasova setra Maca Milovanović, svršena učiteljica, koja je bila odevena u lepu i bogatu staro — srpsku narodnu nošnju ovoga kraja. — Prvu nagradu od muškaraca dobio je brat Lazar Alapović.

Župa Sušak - Rijeka

SUŠAK. — Župski prosvetni zbor. Prema sokolskim propisima uoči glavne godišnje skupštine župe, održaće se u Sušaku, u Sokolskom domu od 9 sati dalje, dne 18 o. m., župski prosvetni zbor, na kom će se pretrasti prosvetni rad u prošloj godini i većati o budućem radu. Uz članove župskog prosvetnog odbora na taj sastanak treba da dođu — bez izuzetka — svi prosvetari naših sokolskih društava. Prosvetari četa nisu dužni da prisustvuju ovom zboru, ali mogu, ako hoće. Među ostalim tačkama dnevnoga reda biće predlog glavnoj godišnjoj skupštini za iz-

bor župskog prosvetara i njegova zamjenika, zatim predlog za postavljenje okružnih prosvetara. Potanji raspored rada ovoga sokolskog prosvetnog tela biće naknadno i blagovremeno objavljen odn. dostavljen svim br. jedinicama.

SUŠAK. — Jednodnevni župski prosvetni tečaj. Naš Prosvetni odbor župe Sušak - Rijeka predvideo je u svom prosvetnom programu za ovu godinu (1934) dva prosvetna tečaja. Jedan od ovih održaće se 19 o. m. u Sokolskom domu u Sušaku od 8—12 i od 14—18 sati. To će biti kratki jednodnevni tečaj u prvom redu za onu br. prosvetare, koji nisu još bili ni u jednom prosvetnom tečaju što ih je ova župa održala u poslednje vreme. Takovi prosvetari dužni su da dođu u ovaj tečaj kako bi čuli i videli što treba da rade u sokolani i inače u sokolskom društvu (četi) kao prosvetari. — Tečaj će biti posve praktičke naravi. Ko od novoizabranih prosvetara bez prosvetnog tečaja ne dođe na ovaj tečaj, neće pod ni kojim uvetom moći biti potvrđen kao prosvetar od strane naše župe. Tečaj neće — dakako — škoditi ni bb. prosvetarima, koji su već ranije svršili prosvetni župski tečaj. Troškovi prehrane i nastambe padaju na teret župske blagajne, a putne troškove tečajaca snose pojedine jedinice. Raspored i sva potrebna uputstva glede tečaja dobiće u skoro vreme sve župske jedinice. Mislimo, da ne trebamo naglašavati važnost prosvetnih sokolskih tečajeva. Verujemo, da će bb. (sestre) kojima je ovaj tečaj namenjen, u punom broju ispuniti svoju dužnost.

CRIKVENICA. — Dok nekoja naša sokolska braća slave Masarikov rođendan u njegovoj domovini, mi smo ga ovde proslavili s našom omladinom skromno, ali dostojno.

U predvečerje toga dana sakupila se u sokolani sva sokolska deca i naraštaj, te mnogo ostale dece. Bio je prisutan i predsednik Jugoslavensko-českoslovačke lige brat dr. Ivo Sobol uz još nekoje članove i simpatizere naše grupe.

Iz 120 dečjih grla odjeknuo je — po prvi put u našoj sokolani Pašćanov »Sokolski pozdrav«, koji je uvećala, kao i sve ostale pesme, naša vredna sestra Ivšić Marija, zborovoda Sokolskog omladinskog pevačkog zbora. Iza toga je mala Bosiljka Car recitala prigodnu pesmicu »Presidentu Tomi Masariku«. Zatim su otpevane vrlo lepo i skladno českoslovačka i naša himna.

Traži se slagar — prednjak

Ovdašnja Tiskara i knjigovežnica treba jednog vrednog i sposobnog slagara za akcenciju, koji treba da je spreman sokolski prednjak ili izvežban član duvalačke glazbe. Ponude slati načelnstvu društva.

Sokolsko društvo Drvnta

Sestra Vučić Ela je zatim održala lepo predavanje o životu i radu Tome Masarika, koje su, koli odrasli toli oni najmanji saslušali vrlo pažljivo, jer je umela prikazati svečara — kao čoveka pobornika za sve one ideale kojima teži svaka plemenita sokolska duša. Istakla je napose sve njegove odvažne i muževne čine kojima je zadužio nas Jugoslovence, hraneći nas pred čitavim kulturnim svetom od podli podvala i intriga bivše Austro-Ugarske Monarhije.

Priredba je završena s našim i českoslovačkim narodnim pesmama.

KRASICA. — † Egidij Blažina. — I opet je naše redove zadesio težak udarac. Neumitna smrt odnela je 16 februara o. g. iz naše sredine br. Egidija Blažinu, poštaru u Krasici. Pokojni br. Egidije nastojao je da se približi sokolskom radu, ali mu duga i teška bolest nije pružila sreću da s nama, sa svojom braćom i setrama, deli dobro i zlo.

Kao pravniku i dobročinitelju, milom bratu Egidiju, neka je laka zemlja i večna uspomena među nama!

KRK. — 4 marta o. g. održali su ovde sokolski diletanti vrlo uspešno pozorišno predstava: »Tako ti je na tom svetu, dete moje«. Naslovnu ulogu odigrala je velikim razumevanjem i uverljivošću mala Ruža Zuklić, kćerka sreskog školskog nadzornika. Sva publika bila je upravo udivljena prirodnom igrom i slobodnim kretanjem male Ruže, koje se je time prikazala kao neoporan i veliki talenat, tako da bi se s njom ponosile i mnogo veće pozornice od naše. Primetili bi ovaj izvedbi samo to, da su se, uz ostali prevedeni tekst, mogla prevesti i imena zaposlenih lica, jer ona sama po sebi ne menjaju karakter komada. A to bi svakako bilo i više u skladu s ustanovom i mestom gde se je ta priredba dala.

NOVALJA. — Sokolsko društvo Novalja, održalo je svoju redovnu glavnu skupštinu 14 januara t. g., na kojoj je nakon pročitanih izveštaja društvenih funkcionera izabrana nova uprava s dosadašnjim starešinom bratom Šimom Škuncom. Ova je uprava od br. Sokolske župe Sušak-Rijeka i odobrena. Po odobrenju društvene uprave prešlo se odmah na konstituisanje tehničkog i prosvetnog odbora, koji već velikom marljivošću vrše preuzetu dužnost.

Dana 24 februara sakupili su se u Novalji načelnici otečkog okružja i održali redoviti godišnji sastanak, na kome je jednoglasno ponovno izabran za načelnika okružja iskušani prednjak i načelnik Sokolskog društva Rab, brat Anton Bačić. Zaključeno je, da se tokom meseca juna održi javna vežba okružja, i to u Novalji. Za ovu neka porade sva okružna društva, da bude što veličanstvenija manifestacija sokolskog i jugoslovenskog osećaja naroda na ovoj izloženoj tački našega Jadrana.

Župa Tuzla

LUKAVAC. — Svesni velike važnosti razvitka našeg kako vojnog tako i civilnog vazduhoplovstva priredilo je naše društvo u subotu dne 3 marta predavanje o avijaciji koji je održao član društvenog prosvetnog odbora br. ing. Rant Zoran, rezervni avijatički oficir.

U ovom predavanju predavač je govorio u glavnom o principima letenja kao i o počecima vazduhoplovstva, te se nadamo, da će spomenuti brat u toku ove godine održati još koje stručno predavanje iz vazdušnog jedrenja.

Poseta predavanja bila je vrlo dobra, te i uspeh potpuno zadovoljavajući.

Posle predavanja priredena je za posetioce igranka, na kojoj je svirao društveni tamburaški zbor.

Župa Varaždin

IVANEC. — Sokolsko društvo u Ivanu proslavilo je ove godine Štrosmajercu dan na vrlo lep način. Uz prigodno predavanje br. Borovečkoga izveden je niz vrlo uspešnih točaka, koji je završio s Gruberovim dečjim igrokazom u 3 slike »Postolar i vrag«. Čitav program izveli su naraštajci, pa je ta proslava imala karakter naraštajskog sela. Veliko učešće šire publike smatra se kao osobiti uspeh priredbe, jer će to naročito doprinesti što boljem upoznavanju velikog rodoljuba i mecena.

Natecanje, koje je Sokolima naročito svojstveno potaklo je br. Vraničara, vođu dečjeg odela, da on još intenzivnije poradi na ostvarenju već pre smišljenog »Dečjeg sela«. Tako smo u nedelju bili deonici jedne vesele dečje priredbe, koja je privukla masu sveta. Užitek je bilo gledati kako oni najmladi, koji još ni u školske klupe ne spadaju izvode solo-točke — »Dado na točku« i »Dejzika kao mala krojačica«. Mali Rihter odlično je uposlo svoje »Majstore svirače«. Vežba s recitacijom »Sokolicev dan« — sastav brata Vraničara dobro je smišljena, logično sastavljena i odlično izvedena. Igrokaz s vežbom u sokolani izveli su mališi bez usiljavanja lepo i razumljivo. Devojčice su izvele simboličku vežbu s pevanjem »Sat« čiji su melodiozni taktovi spojeni skladnim pokretima ruku ostavili prijatan utisak. Ovakav način rada velika je zadovoljština samim izvodionicima — deci, a roditeljima se pruža prilika da uoče vrednost sokolskog rada, koji odgaja telo i duh malšana.

I 130 god. prvog srpskog ustanka naglašena je lepim predavanjem brata Lukeža, koji je plastično prikazao težnje našega naroda za slobodom, koje su najvidnije došle do izražaja u prvom ustanku. U vezi s proslavom toga značajnog historijskog momenta davana je i diletantska predstava od J. Jurkovića »Kumovanje«.

57-12

Nove sokolske knjige

U našoj nakladi izašle su sledeće nove sokolske knjige:

Boko Jos.:

Pripovetke za sokolsku decu i naraštaj (sa slikama). — Cena 8 Din

Milčinski Fran:

Junaštvo, priča sa slikama — srpskohrvatski. — Cena 5 Din

Hébert G. - Trček:

Sport zoper telesno vzgojo. — Cena 10 Din

Sajovic - Trček:

Priprave za vaditeljske izpite (sa slikama). — Cena 18 Din

Schmidt - Pichler:

Fiziologija telesnog vežbanja (sa slikama). — Cena 35 Din

Šulce:

Sokolski sustav telovežbe, drugo izdanje. — Cena 55 Din

U štampi: Dr. Vaniček - Drenik: Baton i boks

Jugoslavenska Sokolska Matica
LJUBLJANA, NARODNI DOM
Telefon 25-43 • Račun poštanske štedionice Ljubljana 13.831

Sokolske papuče, kao i ostale sportske pribore

Kupujte kod

»Negro«
Zagreb — Illica 19

Tražite cijenik!

Vse tiskovine za sokolska društva, potrebne knjige za sokolske knjižnice, vabila, letake, lepake za sokolske prireditve Vam izdela Učiteljska tiskarna. Tiska šolske, mladinske, leposlovne in znanstvene knjige, časopise, revije, vizitke, bloke, račune, jedilne liste, posmrtnice in mladinske liste. Ilustrira knjige v eno- in večbarvnem tisku. / Lastna tvornica šolskih zvezkov. Knjigovežnica. Oddelak za učila z veliko zalogo slik naših velmož

KNJIGARNA
V LJUBLJANI
PODRUŽNICA
V MARIBORU
Tyrševa ulica št. 44

**UČITELJSKA
TISKARNA**

V LJUBLJANI, FRANČIŠKANSKA 6

?

Jesam li poslao pretplatu
za sokolske listove

Jesam li poslao pretplatu
za sokolske listove

Jesam li poslao pretplatu
za sokolske listove